

መምርሒ

ሊዝ

ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ነሐሴ/2002ዓ/ም

ክፍለ - ሐደ ሐፊሻዊ

አብ ከተማታት ቀንዲ ፍልፍል ክራይ አካቢነት ምሕደራ መሬት ብምጃኑ & ክራይ አካቢነት አብ ልምዓት፣ ኢኮኖሚያዊን ፖለቲካዊን ምንቅስቃሳት ዕንቅፋት ብምጃኑ በዚ መዳይ ዘሎ ፀገም ንምፍታሕ እዚ ዝስዕብ መምርሒ ብስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ወፂኡ አሎ።

1. ሓፂር ርእሲ

እዚ መምርሒ "መምርሒ አፈፃፀም ደንቢ ሊዝ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ተባሂሉ ክጥቀስ ይከአል ።

2. ትርጉም

አጠቓቕማ እቲ ቃል ካሊእ ትርጉም ዘወህቦ እንተዘይኮይኑ አብ'ዚ መምርሒ ውሽጢ:-

- 2.1 "ቢሮ" ማለት ቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትርን እዩ።
- 2.2 "ቤት ፅሕፈት" ማለት ቤት ፅሕፈት ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትርን ወይ ድማ ብሕጊ ንክይዲ ስራሕ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ዝጥምት/ ዝመርሕ ስልጣን ዝተዋሃቦ ትካል እዩ።
- 2.3 "ገንኢ መዋህለሊ ርስሓት" ማለት ካብ መንበሪ ገዛ ይኹን ካልእ ህንፃ ናይ ዝወፅእ ረሳሕ ፈሳሲ መጠራቕሚ ጉድጓድ እዩ።
- 2.4 "ጨረታ ኮሚቴ" ማለት ብመተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ ጨረታ ንምክያድ ዝተሰየመ ኮሚቴ እዩ።
- 2.5 "አዋጅ ሊዝ" ማለት ቦታ ከተማ ብሊዝ ንምሓዝ ብመንግስቲ ፌደራል ዝወፀ አዋጅ ቕፅፅ 272/1994 እዩ።
- 2.6 "ደንቢ ሊዝ" ማለት ቦታ ከተማ ብሊዝ ንምሓዝ ብስራሕ ፈፃሚ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ዝወፀ ደንቢ ሊዝ ቕፅፅ 62/2002 እዩ።

- 2.7 "አውራ ከይዲ ስራሕ" ማለት ከይዲ ስራሕ ምልማዕ መሬትን ምሃብ መረዳኢታን ክልል እዩ።
- 2.8 " ከይዲ ስራሕ" ማለት ኣብ ከተማታት ዝርከብ ከይዲ ስራሕ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን እዩ።
- 2.9 "ወናኒ ኣውራ ከይዲ ስራሕ (process owner) "ማለት ኣብ ቢሮ ናይ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ከይዲ ስራሕ ዝመርሕ ሰብ እዩ።
- 2.10 "መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ" ማለት ኣብ ከተማታት ናይ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ከይዲ ስራሕ ዝመርሕ ሰብ እዩ።
- 2.11 "ኣላይ ዋኒን ዓማዊል " ማለት ኣብ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ከይዲ ስራሕ ዘለዉ ተገልገልቲ ጉዳዮም ብዝርዝር ሪኡ ዝፍፅም ወይ ዘፈፅም ኣባል ጋንታ እዩ።
- 2.12 "ኣባል ጋንታ " ማለት ኣብ ኣውራ ከይዲ ስራሕ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ከይዲ ስራሕ ውሽጢ ናይ ባዕሉ ዝተፈለየ ስራሕ ሒዙ ንናይ ሓባር ውፅኢት ዝሰርሕ ኣባል ከይዲ ስራሕ እዩ።
- 2.13 "ፈፀምቲ ኣካላት" ማለት ብቀጥታ ይኹን ብተዛዋዋሪ ምስ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኢታን ዝተኣሳሰረ ውሳኔ ዝሕቡ ወይ ዝሰርሑ ኣካላት እዮም።
- 2.14 "ፕላን ከተማ" ናይቲ ከተማ ዝፀደቐን ሕጋዊ ዝኾነ መዋቅራዊ ፕላን ወይ ከባቢያዊ ልምዓት ፕላን ማለት'ዩ።
- 2.15 "ሊዝ"ማለት ናይ ከተማ ቦታ ናይ ምጥቃም መሰል ብውዕሊ መሰረት ናብ መልመዐቲ ወይ ተጠቀምቲ ዝመሓላለፈሉ ስርዓት ምሕደራ መሬት ከተማ 'ዩ።
- 2.16 "ጨረታ" ማለት ትሕዝቶ መሬት ከተማ ብስርዓት ውድድር ዕደጋ ትክክለኛ ዋጋ ረኺቡ ናብ መልመዐቲ ዝመሓላለፈሉ ሓደ ሜላ ሊዝ 'ዩ።

- 2.17 “ፍሉጥ ዱጎማ” ማለት መንግስቲ ኢንቨስትመንት ንምትብባዕን ሕፅረት መንበሪ ኣባይቲ ንምፍታሕን ምእንቲ ክካኣል ትሕቲ ናይቲ ከባቢ እዋናዊ ዋጋ መሬት ንመልማዕቲ ንምብፃሕ ዘኸእል ሓደ ሜላ ሊዝ ‘ዩ::
- 2.18 “ድርድር” ማለት ከይዲ ኢንቨስትመንትን መልማዕትን ንምትብባዕ ተባሂሉ ሓዱሽ ናይ ኢንዱስትሪ መንደር ኣዳልዮም ከልምዑ ንዘኸእሉ ሰብ ሃፍቲ መሬት ብድርድር ዝረኸቡሉ ሓደ ሜላ ሊዝ ‘ዩ::
- 2.19 “ብዘይክፍሊት” ማለት ንኸስቢ ዘይዓለሙ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊ ኣብያተ ዕዮታትን ትካላትን መሬት ብነፃ ንምውሃብ ዘኸእል ሜላ ሊዝ ‘ዩ::
- 2.20 “መራሒ” ማለት ነዚ ቤት ፅሕፈት ወይ ትካል ብላዕለዎይ ዝመርሕ ሰብ እዩ::

3. ፈፀምቲ ኣካላት ክኸተልዎም ዝግባእ ሓፈሻዊ ኣሰራርሓታት

- 3.1 በቢደረጀኡ ዘለዉ ፈፀምቲ ኣካላት ኣብ ደንቢ ሊዝ ክልልናን እዚ መምርሒን ዝተቐመጡ ዝርዝር ሓላፍነታት ናይ ምፍፃም ግቡእ ኣለዎም::
- 3.2 ከተማታት ብፕላን ክዓብያን ነዚ መምርሒ ብግቡእ ክፍፅማን ቢሮ ናይ ምክትታልን ቴክኒካዊ ሓገዝ ናይ ምሃብ ሓላፍነት ኣለዎም::
- 3.3 ከተማታት ብዛዕባ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳእታ ክወፀሉን ዝደልዩኦ መምርሒ ይኹን ኻልእ ኣፅኒዐን መምርሒ ኹይኑ ንኸወፅእን ንኸወድቅን ንቢሮ ናይ ምልክት ጉቡእ ኣለዎም::
- 3.4 ከይዲ ስራሕ መልመዓትን ሰብ ብፅሒትን ካብ ዘቕረብዎም ሓፈሻዊ ሕቶታት፤ ካብ ማሕበረ ኢኮኖሚያዊ መፅናዕቲታትን ፕላን ልምዓት ከተማን መረዳእታ ብምእካብን ብምትንታንን ኣብ ሓደ በጀት ዓመት ዝሕልው ድሌት መሬት ብዓይነትን ብመጠንን ብምፍላይ ይሕዝ
- 3.5 ከይዲ ስራሕ ሚዛናዊ ዝኾነ ዕብዮት ከተማ ንኸህሉ ኣብ ፕላን ዝተገለፀ ጠለብ ከተኣናግድ ዝኸእል ቦታ ኣብ መስፋሕፍሒ ወይ ድማ ኣብ ማእኸል

ከተማ ሐበሬታ ካዳስተር ወይ መዋቅራዊን ከባቢያዊ ልማዳት ፕላንን /structure and local development plan/ ከተማ ብምጥቃም ክምረፅ ይገባር

3.6 ኣብ ፕላንን ባይታን ዘይገጥም ቦታ ናይ ፕላን ለውጢ ኣብ ዘደልዩሉ እዋን መሓውር ምድላው ምክትታልን ምግምጋምን ፕላን ኣብ ዘይብለን ከተማታት በዚ ከይዲ ስራሕ ተፀኒፀ ብቤት ምኽሪ እቲ ከተማ ወይ ድማ ዉክልና ብዘለዎ ኮሚቴ ከንቲባ እቲ ለውጢ ክፀድቕ ምግባር።

3.7 ለውጢ ኣጠቓቕማ መሬት ብከይዲ ስራሕ ዝፍቀድ ካብ መንበሪ ናብ ካልእ ግልጋሎት ኮይኑ እዚ ዝኾነሉ ግና ነቲ ዝተጠለበ ግልጋሎት ዝኸውን ቦታ ኣብቲ ከተማ ዘይምህላዉ እንተተረጋገፀ ጥራይ ይኸውን። ከምዚ ዓይነት ለውጢ ኣገዳሲ ኣብ ዝኾነሉ እዋን እቲ ክኢላ መበገሲ ሓሳብ ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ኣቕሪቡ ኣብ ፕላን እቲ ከተማ ክካተት ምስ ኣግበሮን ምስተወሰነን ተፈፃሚ ይኸውን። ለውጢ ኣጠቓቕማ መሬት ካልኣት ግልጋሎታት ግን ብከይዲ ስራሕ ምድላው ፣ ምክትታልን ምግምጋምን ፕላን ከተማታት ዝፍፀም ይኸውን

3.8 ለውጢ ፕላን ካብ ግልጋሎት መውሃቢ ቦታታት ማለትውን መዘናገዲ ፣ ሓምለዎይ ቦታታት ፣ መንገድታትን ካልኣት ማሕበራዊ ግልጋሎታትን ናብ ዝኾነ ዓይነት ግልጋሎታት ምቅያር ኣይፍቀድን።

3.9 ብናይ መንግስቲ በጀት ዝመሓደሩ ትካላት ንዝተውሃቦም መሬት ዝተኸፈለ ካሕሳ እንተሃለዩ ኣብ ናይ ዕድላ ውዕሊ ተኻቲቲ ባዕሎም ክሸፍንዎ ይግበር ።

3.10 ብተወሰኸቲ እዞም ስዲቦም ዝቀረቡ ናይ ምፍፃም ሓለፍነት ኣሎዎም፡-

3.10.1 እዚ ስራሕ በላዕለዎይነት ብኣውራ /ከይዲ ስራሕ መሬት ምልማፃን ምሃብ መረዳእታን ክምራሕ ይግበር።

3.10.2 ኣብ ህዝቢ ኣብ ኣድላይነት ሊዝን ዕዳጋን እኹል ግንዛብ ክህሉ ስራሕቲ ምልዕዳል የካይዱ።

3.10.3 ችፍሩ ክፍቲ ቦታታት ብምክያድን ብምሽንሻንን ንምንታይ ዓይነት ግልጋሎት ክውዕል ከምዘለዎ፤ በየንኡ ዓይነት ኣገባብ ኣተዓዳድላ ክወሃብ ከምዝተሓሰበ፤ ከምኡ'ውን ኣየንኡ ዓይነት መሰረተ ልምዓት ከመይ፤ መዓዝን ብመንን ከምዝሸፈን ኣቐዲሙ ብምንፃር እኹል ብዝኾነ ኣገባብ ንህዝቢ ምፍላጥ ጉቡእ ኣሎዎም።

3.10.4 ብመሰረት እዚ መምርሒ ንህዝቢ ኣዝዩ ግልፂ ብዝኾነ ኣገባብ መሬት ብትኽክል ንዝግበኦም ምሃብን እዚ መምርሒ ሙሉእ ብሙሉእ ተግባራዊ ይገብሩ።

3.10.5 ዝሰርሑ ናይ ኮንስትራክሽን ስራሕቲ ይክታተሉን ይቆፃፀሩን።

3.10.6 ካብ ዝኾነ ዓይነት ኣድልዎ ነፃ ብዝኾነ መንገዲ መሬት ንመልማዕቲ ምብፅሑ የረጋግፁ።

3.10.7 ካብ ዝፀደቅን ዝተፈቐደን ኘላን ወፃኢ ንዝተሰርሑ ዘይሕጋዊ ህንፃት ስራሕቲ ክፈርሱ ዝግበኦም ኮይኖም ክርከቡ እንተሎው በቲ በዓል ትሕዝቶ ኪሳራ ብምፍራስ ናብ ሕጊ ቐሪቦም ክቕፅዑ ይገብሩ።

3.10.8 ፈራሚ ውዕሊ ሊዝ ብዝኣተዎ ውዕሊ መሰረት ክኸፍሎ ዝግባእ ክፍሊት ንኸፍፅም ምግባር። እንተዘይኮይኑ በቲ ዝተኣተወ ውዕሊ መሰረት ዝተቐመጠ ቅፅዓት ተፈፃሚ ይኸውን። ብሕጊ ክሕተት እውን ይግበር።

3.10.9 ብመሰረት ደንቢ ሊዝን እዚ መምርሒን ዝተዳለወ\ ዝተዳደለን ዝለምዐን ኣጠቓላሊ ሓበሬታ መሬት ናብ ኣውራ ከይዲ ስራሕ እዋናዊ ፀብፃብ ይልእኹ።

3.10.10 ብጨረታ ዝዕደሉ ቦታታት ነዚ ተባሂሉ ኣብ ዝተዳለወ ምልክታ ሓበሬታ ክልጠፍ ይገብሩ። ኣብዚ ትኹረት ዝግበረሉ ጉዳይ ቅድሚ እቲ ዝተዳለወ መሬት ምዕዳሉን ድሕሪኡን ብዛዕባ እቲ ዝተዳደለ መሬት ንፁር ሓበሬታ ንህዝቢ ግልፂ ይገብሩ።

3.10.11 ንዕደላ ዝቐርብ መሬት

3.10.11.1 ካብ ንብረትን ሕቶ ይግበኣንን ነፃ ምዃኑ ምርግጋፅ"

3.10.11.2 መሰረተ ልምድ ዝተማልአ ምዃኑ ምርግጋፅ”

3.10.11.3 ፕላን ከተማ ዝተኸተለ ምዃኑ ምርግጋፅ”

3.10.12 ዝርዝር ዝቐርብ መሬት

3.10.12.1 ንልምድ መንበሪ ኣባይቲ

3.10.12.1.1 ብመንግስቲ ንዝስራሕ ንዝተዋደደ ልምድ መንበሪ ኣባይቲ ቐዳምንት ይዋሃብ”

3.10.12.2 ማሕበራዊ ግልጋሎትን ሓምላዊ ክባቢታትን

3.10.12.2.1 ብመንግስቲ ዝህነፁ ኣብያተ ትምህርቲን ጣብያታት ጥዕና ቦታ ምምቕቓው”

3.10.12.2.2 ብወልቀ ሰብ ሃብቲ ዝሰሩሉ ተመሳሰለቲ ስራሕቲ ብጨረታ ይኸውን

3.10.12.2.3 ሓምላዊ ክባቢታት ብፕላን ከተማ መሰረት ተመዘኒቦም ዝተሓዘሉን ዝሕለወሉን ኩነታት ይህሉ”

3.10.12.2.4 ትካለት ሃይማኖት ዝሓዘዎም ቦታታት ክምዘግቡን ገፋሓቲ ክፍቲ ቦታታት ናብ ልምድ ከውዕልዎ ምልዕዓል”

3.10.12.3 ትካለት ደቀቐቲን ኣናኣሸተይን

3.10.12.3.1 ድሕሪ ዝተዋደደ ልምድ መንበሪ ኣባይቲ ቐፃሊ ጠመተ ዝወሃቦ ይኸውን”

3.10.12.3.2 ንመፍረይን መሸጥን ዝኸውን ቦታ ብክላስትር ምምቕቓው ወይ ሰሪሒኻ ብክራይ ክጥቀሙሉ ምግባር”

3.10.12.3.3 ኣብ ዞባ ኢንዱስትሪ ንመፍረይ ዝኸውን ቦታ ሰሪሒኻ ብኸራይ ክጥቀሙሉ ምግባር

3.10.12.3.4 ብውልቀ ክፍቲ ቦታ ዘይምሃብ/ንዳኣንት መፈረይን መሸጥን ተባሂሎም ብኒዚያዊ ኮንትይነራት ብምስራሕ ወሳኛ ወሰን መንገዲ ዝወሃቡ ዝነበሩ ክፍቲ ቦታታት ሙሉእ ብሙሉእ ጠጠው ምባል /

3.10.12.4 ንማኑፋክቸሪንግ ኢንዱስትሪ

3.10.12.4.1 ቅድም ኢሎም ዝተዳለው ዞባታት ኢንዱስትሪ ውዕኢታዊ ዝኾኑሉ ኣግባብ ምሕንፃፅ”

3.10.12.4.2 ሓደሽቲ ዘባታት ኢንድስትሪ ምድላው መሰረተ ልምዓት ምምላእን እንተተኻኢሉ ሺድን ዌርገውስን ክህልዎ ምግባር”

3.10.12.5 ዘይሕጋዊ ህንፃት ሙሉእ ብሙሉኡ ጠጠው ክብል ምግባር፣ ነዚ ዘደሊ ኣወዳድባን ኣሰራርሓን ክህልዎ ምግባር”

3.10.12.6 ግልጋሎት ዝሓትት ውልቀ ሰብ በዓል ዋና ትዋኒን ወይ እዚ ንክፍፅም መረዳእታ ውክልና ዘለዎ ክኸውን ምርግጋፅ ክግበር ኣሎዎ።

4. ብስርዓት ሊዝ ዝመሓደራ ከተማታት

ብስርዓት ሊዝ ዝመሓደራ ከተማታት ኣብ ሰለስተ ብርኪታት ተመቐለን ኣለዋ።

4.1 ቐዳማይ ብርኪ ከተማ መቐለ

4.2 ካልኣይ ብርኪ ከተማታት ዓዲግራት½ ዓድዋ½ ኣኸሱም½ ሸረ- እንዳስላሳ ሑመራ½ማይጨው½ ኣላማጣን ውቕሮን

4.3 ሳልሳይ ብርኪ ከተማታት ኮረም½ ሸራሮን ዓቢይ-ዓዲን ካልኣት ብዝምልከቶ ኣካል ብሊዝ ክመሓደራ ዝወሰነለን ከተማታትን ይኻኑ

5. መጠን ዝዕደል ትሕዝቶ መሬትን መጠን ክፍሊትን

5.1 ብመንግስቲ ተሃኒዖም ንመንበሪ ገዛን ንግዲን ዝውዕሉ ናይ ኮንደምንደም ህንፃታት ዝተረከቡ ተጠቀምቲ ንሕድሕድ ተጠቀሚ ካብቲ ጠቅላላ ህንፃ ትሕዝቶ ዘሎ ብፅሒቶም ስጋብ 50 ሜትር ካሬ ብዘይክፍሊት ኾይኑ ልዕሊ 50 ሜትር ካሬ ዝውሰኽ ብፅሒት ስፍሓት ቦታ ድማ ኣብ ደንቢ ሊዝ ዝተቀመጠ መበገሲ ዋጋ መሰረት ክፍሊት ዝፍፀም ኮይኑ ኣገባብጣ ብፅሒት ትሕዝቶኦም ድማ ካፍቲ ጠቅላላ ህንፃ ንሕድሕደም ብመጠን ዝሓዘዎ ስፍሓት ምድርቤትን ድምር ናይ ሓባር መጥቀሚታትን ዝበፅሑም ፕሮፖዥናል ስሊሒት ይኸውን።

5.2 ብፍሉጥ ዱጎማ ዝዕደሉ ትሕዝቶታት ዝህለዎም ስፍሓት መሬት ከም ዓይነት ፕሮጀክት ፕላን ከተማን ኣዋፃኣይነቱን ተራእዩ ዝውሰን ኮይኑ ኣቐዲሙ ብዝዳሎ ዝነኣሰ መጠን ትሕዝቶ ወይ በዓል ሃፍቲ ዠቐርብ ፕሮጀክት መፅናዕቲ መሰረት ብምግባር ቦቲ ከይዲ ስራሕ ይወሰን።

- 5.3 ብሊዝ ኣብ ዝተውሃበ ቦታ ሕቶ ምስፍሕፋሕ ተወሳኺ ቦታ መንበሪ ኣብ ዝቐርበሉ እዋን እቲ ክውሰኽ ዝተሓተተ ቦታ ንኻልእ ክዕደል ዘይኸእል ጥራይ እንተኾይኑ ነቲ ኣብ ጥቕኡ ዘሎ ሰብ ክወሃቦ ይኸእል እዩ። ካብ ሓደ ንላዕሊ እንተኮይኖም ዘሎ ባይታ ተራእዩ ዝበለፀ ናይ መሬት ተጠቓሚነት ብዘዕቢ መንገዲ ብሊዝ ጨረታ ኮሚቴ ተራኢዩ ምሰተገምገመ ነቲ ሰዓራይ ዝወሃብ ኾይኑ ምስቲ ቐዲሙ ብሊዝ ዝወሰደ መሬት ናይ ሊዝ እዋኑ ዝሳነ ንዝተርፍ ናይ ሊዝ ዓመት ይወሃብ። ናይቲ ዝውሰኽ ቦታ ክፍሊት ሊዝ ብቲ ናይቲ ከባቢ እዋናዊ ዋጋ ይኸውን።
- 5.4 በዚ መምርሒ'ዚ ንኻሊእ ዘይዕደል መሬት ስፍሓት ትሕቲ 50 ሜትር ካሬ ወይ ድማ ስፍሓቱ ብዘየገድስ ወርዲ/ ቅድሚት (frontage) ትሕቲ ሓሙሽተ ሜትር እንተኾይኑ እዩ። ይኹን እምበር ንኻሊእ ዝበለፀ ግልጋሎት ክውዕል ከተማ እንተወሰኑን መጠን ስፍሓትን ወርዲ/ ቅድሚቱን ብዘየገድስ ኣብ ጥቕኡ ንዘሎ በዓል ትሕዝቶ ንኸህብ ኣይግደድን።
- 5.5 ብመንበሪነት ዝጥቀምሉ ዝነበረ ቦታ ብምኽንያት ምስፍሕፋሕ መሰረተ ልምዓት ወይ ለውጢ ግልጋሎት ዝተፈናቐሉ ሰብ ነባር ትሕዝቶ (ብውዕሊ ሊዝ ዘይተወሰደ) ኣብ ደንቢ ሊዝ ብዝተቀመጠ መበገሲ ዋጋ ሊዝ ዝውሃቦም መጠን ስፍሓት 100 ካሬ ሜትር ይኸውን። ይኹንምበር ሒዞምዎ ዝፀንሑ ትሕዝቶ ልዕሊ ስታንዳርድ ናይ'ቲ ከተማ እንተኾይኑን ካብኡ ንላዕሊ የድልየና'ዩ እንተኢሎምን ዝነበሮም መጠን ትሕዝቶ ስካብ ዝመልእ ካብ ስታንዳርድ ናይ'ቲ ከተማ ብላዕሊ ንዝውሰኽ ትሕዝቶ ብናይቲ ከባቢ ዝህልው እዋናዊ ዋጋ ክውሰኹ ክፍቀደሎም ይኸእል እዩ። ጠቕላላ ትሕዝቶ ድማ ካብ 500 ሜ.ካ ክበልፅ የብሉን።
- 5.6 ብግልጋሎት ንግዲ ዝፍለጥ ነባር ትሕዝቶ ብተመሳሳሊ ዕላማ ክለዓል እንተሎ ነቲ ትካል ዝኣክል መጠን ስፍሓት መሬት ብእዋናዊ ከባቢያዊ ዋጋ ክወሃቦም ይኸእል እዩ።
- 5.7 ብውዕሊ ሊዝ ዝተወሰደ ቦታ ንረብሓ ህዝቢ ተባሂሉ ንቅድሚታ ናይ ሊዝ ውዕሊ ዘበን ምውድኡ እንትውሰድ፣ ነቲ መሬት ኣቐዲሙ ዝኸፈሎ ዘይተጠቐመሉ ናይ ሊዝ ዋጋ ብባንኪ መለቕሒ ወለድ ተሓሲቡ ይምለሰሉ ወይድማ

ንተመሳሳሊ ግልጋሎት ዝኸውን ቦታ ኣብ ተመሳሳሊ ደረጃ ቦታ ብዝነበሮ
ዋጋ ንዝተረፎ ሊዝ ዘመን ተለዋጢ ቦታ ክወሃቦ ይኸእል እዩ።

ክፍሊ - ክልተ ስርዓት ሊዝ

ስርዓት ሊዝ ኣብ ዝትግበረለን ከተማታት መሬት ዝዕደል በዘም ቀደሎም ዘለው
ኣርባዓተ ሜላታት ኾይኑ ኣብ ዘፈር ኸባቢ ምክንኻንን ኣለዎ ኣድጊታትን
ንዝዋፈሩ ዝዓበዩ ኢኮኖሚያዊን ማሕበራዊን ረብሓ ንዘምዕኡ ብዝተፈላለዩ
ዓለም ለኸ ስምምዓት ምክንያት ምስ ክልል መንግስቲ ስምምዕነት ፈጻሞም
ንክሰርሑ ዝተፈቀደሎም ዘይመንግስታዊ ገበርቲ ሰናይ ትካላትን ብፍሉይ ብውሳኔ
ካቢኔ ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብሊዝ መሬት ክወሃቦም ይኸእል እዩ።

- ሀ. ብጨረታ
- ለ. ብድርድር
- ሐ. ብፍሉጥ ድጎማ
- መ. ብዘይክፍሊት/ብነፃ/

ሀ. ስርዓት ጨረታ

6. ንጨረታ ዝቐርቡ ዓይነት ቦታታት

6.1 ቐረብ ትሕዝቶ መሬት ከተማ ብመትከል ደረጃ ብመልክዕ ጨረታ ኮይኑ ንተጫረቲ
ግልጺ ብዝኾነ ኣግባብ ዝካየድሉን መሬት ትኸከለኛ ዋጋ ረኺቡ ስርዓት ናፃ ዕዳጋ
ኣብ ምጉልባት እጃሙ ዘበርክተሉ ኩነታት ምፍጣር ኣድላይ ብምኻኑ በቢ ዓመቱ
ዝዕደል ኣመዛኒ መሬት ከተማ /ካብ ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ዝተኣናገዱ
ፕሮጀክትታት፣ንደቀቅትን ኣናኣሽተይን መስርሕን መሸጥን ዝኸውን መሬት፣
ብመንግስቲ ፕሮግራም ዝተዋደደ ልማዓት መንበሪ ኣባይቲ ህንፀት ንዝውዕል
መሬት፣ ብመንግስቲ ዝህነፁ ኣብያተ ትምህርቲን ጥዕና ትካላትን፣ ካልኣት

ብመንግስቲ ንማሕበራዊ ግልጋሎት ዝውዕሉ ቦታታትን ሓዱሽ ናይ ኢንዱስትሪ ዞን ኣዳሊዮም ከልምዑ ንዝኸእሉ ሰብ ሃፍቲን / ወፃኢ ብቐንዱ ብጨረታ ንተጠቀምቲ ክበፅሕ ኣሎዎ። በዚ መሰረት ቐፂሎም ዘሎው ነጥብታት ንክማሉኡ ይግበር።

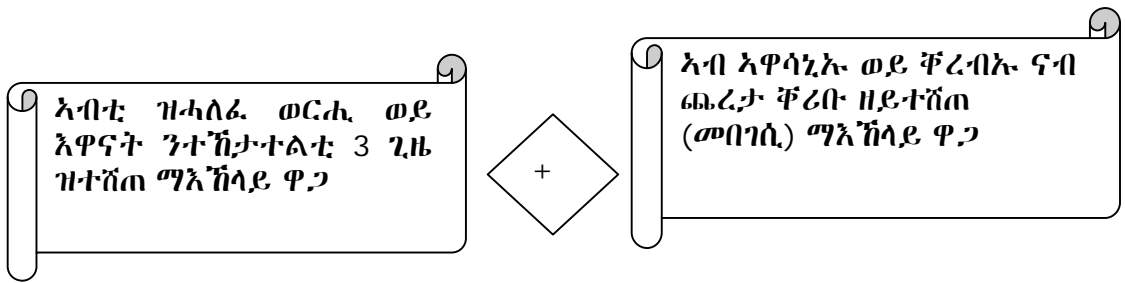
6.1.1 ኣብ ዝለምዐ ከባቢ ዝርከቡ ክፍቲ ቦታታትን ኣብ መስፋሕፍሒ ቦታ ዝርከቡ ቦታታትን ንዝውዕልሉ ግልጋሎትን መጠንን ኣነፂርካ ምሓዝ :: እዚ ብካርታ ወይ ከፃ ሳይት ፕላን ክስነ ምግባር።

6.1.2 መሰረተ ልምዓት ብጉቡእ ዝተማለኣሎምን ጠለብ ተወዳደርቲ ብምምላእ ናብ ጨረታ እንተቀረቦም ተመረፅቲ ምዃኖም ዝእመነሎም ቦታታት ምምራፅ፤

6.1.3 ዝርዝር ሓበሬታ መሬት ኣብ ኮምፒዩተር ምምዝጋብ ከምኡ'ውን ሕጋዊ ንጨረታ ዝተዳለወ መሬት ንሙኻኑ ዝገልፅ ናይቲ ከተማ ሰነድ M Z ንዝምልከቶ ላዕለዋይ ኣካል ዝርዝር ፀብፃብን ሓበሬታን ምሃብ እዚ ማለት ሕድሕድ ከተማ ፕላንን ዓቕሚን መሰረት ብምግባር ዘድሊ መጠን መሬት ንዝቐፅል በጀት ዓመት ኣቐዲመን ከዳልዋን ትሉምን ግልፅን ብዝኾነ ኣግባብ ክኸዳ ምግባር ማለት እዩ ።

6.1.4 ኩነታት ዝርገሐ መሰረተ ልምዓት ናብ ጨረታ ዝቐረቡ ቦታታት ምንፃር። እዚ ማለት ኣየንኡ መሰረተ ልምዓት ዝተማለኣሉ ሙኻኑ ወይ ድማ መዓዘን ከመይን በቲ ከተማ ክማላእ ከምዝተሓሰበ ወይ ውን ኣየንኡ ዓይነት መሰረተ ልምዓት በቲ ተጫራታይ ክማላእ ከምዝተሓሰበ ወይ ብምምቕቓል ወፃኢ (cost sharing) ምምሕዳር ከተማን ተጫራታይን ክማላእ ከምዘለዎ ብንፁር ምቕማጥ።

6.1.5 መበገሲ ክፍሊት ጨረታ ሕድሕድ ብርኪ ቦታ ምንፃር ማለት ኣብቲ ደንቢ ተዘርዚሩ ዘሎ መበገሲ ዋጋ ብርኪታትን ንኡስ ብርኪታትን ከታማታት ንመጀመሪ ኮይኑ ቐፀልቲ ጨረታታት መሰረት ጌሩ ብከተማታት ዝውሰን መበገሲ ዋጋ ከምዝስዕብ ይፅብፀብ፡-

$$\text{መበገሲ ዋጋ} = \frac{\text{ዝተሸጠ ማእኸላይ ዋጋ} + \text{ዘይተሸጠ ማእኸላይ ዋጋ}}{2}$$

¹ አብ ልጋብ ዝቐረበ አብነት ምርኣይ ይካኣል

7. ኣግባብ ኣፈፃፀም ጨረታ

- 7.1 ብግልፂ ጨረታ ሊዝ ዝቐርቡ ቦታታት ተጫራቲ ኣካላት ብዛዕቡኡ እኹል መረዳእታ ዝረኽቡ ምኻኖም ምርግጋፅ።
- 7.2 ምልክታ ጨረታ ብዛዕባ እቲ ንጨረታ ዝቐርብ ቦታ እኹል መረዳእታ ዝሓዘን ብማፕ ዝተደገፈን መረዳኣታ ዘቅርብ ክኸውን ኣሎዎ።
- 7.3 ተሳተፍቲ ጨረታ ሊዝ ንምጭራት ዘኸእልዎም ቅድመ ኩነት ዘማልኡን ዋጋ መቅረቢ ሰነድ ጨረታ ብምግዛእ ብግቡእ መሊኦም ቦቲ ዝወፀ ጊዘ ሰሌዳ መሰረት ክቐርቡ ኣሎዎም።
- 7.4 በቢዓመቱ ብትልሚ ንጨረታ ዝቐርቡ ቦታታት ቀዲሞም ተነጻሮም ግዘ ሰሌዳ ወጺኢሎም ክትግበሩ ኣሎዎም ።
- 7.5 ንኩሎም ከይዲታት ጨረታ ሊዝ ኣግባብ ኣፈፃፀምኦም ዘረድኡ ፋይላትን ዝርዝር ቃለ ጉባኤታት ብፅሑፍ /hard and soft copy/ ክተሓዙ ኣለዎም።

8. ምድላው ሰነድ ጨረታን አፈፃፀምኡን

- 8.1 ጨረታ ሰነድ ብጨረታን ፕሮፖዛል ግምገማ በዓል ሞያ ዝዳለው እንትኾን እዞም ዝስዕቡ አገባባት ይኸተል
 - 8.1.1 ካብ መሬት ምድላው አባላት ጋንታ ብቅጥዒ ተመሊኡ ዝተትሓሓዘሉ ሳይት ፕላናት ይርከብ።
 - 8.1.2 ናይ ሰነድ ጨረታ ዋጋ ነቲ ቦታ ቅየሳ፣ካርታ ምድላው፣ ሳይት ፕላን ምድላውን ንመቃልሒ ዝወፁ ወፃኢታትን ዝምልስ ዋጋ መሰረት ገይሩ ይውስን።
 - 8.1.3 ቕፅፅ ንጨረታ ዝወፁ ቦታታት ዝርዝር ጨረታ ዶክመንት ብቅጥዒ ብምምላእ ይዳለው።
 - 8.1.4 ናይ መፋለጢን መጋውሒን ሊዝ ዝኸውን ካሊእ ዓይነት ምልክታ ዘይልጠፈሉ ናይ ሊዝ ምልክታ ንህዝቢ ማእኸላይ አብዝኸነ ቦታ ብቐዋምነት ምትካል ወይ ክትከል ምግባር።
 - 8.1.5 ሳንዱቅ ጨረታ አብ ግልፂ ቦታ ተቐሚጡ ሰነድ ጨረታ ንምእታው ድልዊ ይግበር።

9. ምልክታ ጨረታ

- 9.1 ምልክታ ጨረታ ዝም ዝስዕቡ ከካትት ይግባእ
 - 9.1.1 መፀዋዕታ ጨረታ ዝገበረ ቤት ፅሕፈት/ ከይዲ ስራሕ/ ሽምን አድራሻን
 - 9.1.2 እቲ ቤት ፅሕፈት/ ከይዲ ስራሕ/ ነቲ ጨረታ ብሙሉእ ወይ ብኸፋል ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ ምዃኑ፣
 - 9.1.3 ብተጫረትቲ ክማልኡ ዝግባዎም ነጥቢታት
 - 9.1.4 ስፍሓት ቦታ ፣ ትክክለኛ ናይ ሳይት ንግንግ ናይ ቦታ ደረጃ ዘርኢ ቅጥዒ፣

- 9.1.5 እቲ ቦታ ዝርከበሉ ትክክለኛ ኣድራሻ ፣ ጣብያ ፣ ብሎክ፣ ኮድን ንእንተተኻኢሉ ናይቲ ቦታ ኮኦርዲኔት ዘካተተ ማፕ
- 9.1.6 ዓይነት ግልጋሎት ቦታን ቁመት ህንፃን
- 9.1.7 መበገሲ ዋጋ
- 9.1.8 ክፍሊት ዝውዳኣሉ ጊዜ፣
- 9.1.9 እፎይታ ጊዜ፣
- 9.1.10 መበገሲ መጠን ቅድመ ክፍሊት /ብ%/
- 9.1.11 ቦታ ንምርካብ ዝወሰዶ ጊዜ
- 9.1.12 ናይ ተጫራቲ ብቕዓት ንምግምጋም ዘኸለሉ ረቋሓታትን ስርዓት ኣካይዳን፣ናይ ጨረታ ሰነድ ዝርከበሉ ኩነታትን ቦታን፣
- 9.1.13 ሰነድ ጨረታ ንምውሳድ ክኸፈል ዝግበኦ ዋጋ፣
- 9.1.14 ተጫራቲ ብኣካልን ብኻላንን መልክዕ ነቲ ቦታ ክርእይሉ ዝኸለሉ ጊዜን መራኽቢ ቦታን
- 9.1.15 ተጫራቲ ጨረታ ክቕርብሉ ዝኸለሉ ጊዜ ገደብ ሰነድ ጨረታ ዝቕርብሉን ሳፁን ዝርከበሉ ቦታን ቐፅሪን ከምኡ እውን ጨረታ ዝካየደሉን ዝኸፈተሉን ትክክለኛ ቦታ፣ መዓልቲን ሰዓትን
- 9.1.16 ተጫራቲ ነቲ ቦታ ዝሃብዎ ናይ ጨረታ ዋጋን ናይ ጨረታ ሰነድምን ብስምዒ ብዝተዓሸገ ኢንቨሎን ብዛዕባ ምቕራብም
- 9.1.17 ተጫራቲ ዘትሓዘዎም ናይ ጨረታ መኸበሪ ትሕጃ 1% ወይ ልዕሊኡ ብባንኪ ዝተረጋገፀ ናይ ገንዘብ ክፍሊት ትእዛዝ /CPO/ ፣ብጥረ ገንዘብ ወይ ከዓ ናይ ኢንሹራንስ ቦንድ ብዛዕባ ምጻኑ
- 9.1.18 ናይቲ ጨረታ ተዓዋቲ ምስተፈለየ ብትሕጃ ዝተትሓዘ ገንዘብ ተመላሲ ብዛዕባ ዝኾነሉን ዝኣመሰሉን
- 9.1.19 ካብቲ ዝተቐመጠ መጠን ቅድመ ክፍሊት ዝሓሸ ዘቕረበ 10 ሚኢታዊ፤ ካብቲ ዝተቐመጠሉ መኸፈሊ ዘበን ሊዝ ኣብ ዝሓፀሩ ዓመታት ንምክፋል ዘቕረበ 10 ሚኢታዊ ፤ዝለዓለ ዋጋ ሊዝ ዝቕረበ 80 ሚኢታዊ ዝበለፀ ነጥቢ ሰዓራይነት ዘውህቦ ንምኻኑ

- 9.1.20 ጨረታ ምስተኸፈተ ተጫራቲ ኣብ ዘቕረብዎ መወዳደሪ ሓሳብ ለውጢ ወይ ከዓ መመሓየሻ ምግባርን ባዕሎም ንባዕሎም ካብ ጨረታ ወፃኢ ምግባርን ከምዘይኸእሉ ምንፃር
- 9.1.21 ነቲ ጨረታ ንምዝባዕ ዝፍትኑ ተጫራቲ ካብቲ ጨረታ ወፃኢ ከምዝኸኑ፣ንተኸታተልቲ ሰለሰተ እዋናት ኣብ ጨረታ ከይሳተፉ ከምዝግበርን ዘትሓዘዎ ናይ ጨረታ መኸበሪ ትሕጃ ንመንግስቲ ኣታዊ ከምዝኸውን ዘመላኸት መግለፂ
- 9.1.22 ካልኣት ተጫራቲ ብዘቕረብዎ ዋጋ ተደሪካ ዋጋ ምቕራብ ከምዘይካኣል
- 9.1.23 ኣየንኡ ዓይነት መሰረተ ልምዓት መዓዝን ብመንን ከምዝዘርጋሕ
- 9.1.24 መልክዕ ከተማ ክሕሉ ዝኸእል ዓይነት ህንፃ ዲዛይን ምህላው ወይ ብቲ ከይዲ ስራሕ ንፍሉይት ቦታታት ብዝተኣመነሎም ክኢላታት ተሰሪሖ ከም መወዳደሪ ዝቐርብ ዲዛይን ሙኻኑ ወይ ዘይምኻኑ
- 9.1.25 ተጫራቲ ኣብ ጨረታ መኸፈቲ ዕለት ብኣካል ክርከቡ ከምዘለዎም ወይ ከዓ ሕጋዊ መረዳእታ ውክልና ዝሓዘ ወኪል ክልእኹ ከምዘለዎም፣ ባዕሎም ወይ ሕጋዊ ወክልቶም እንተዘይተረኽቦምን ኸይዲ ምክፋት ጨረታ ጠጠው ከምዘይብል
- 9.1.26 ተዓዋቲ ጨረታ ኣብ ሰለሰተ መዓልቲ ቅድሚያ ክፍሊት ከፊሉ ውዕሊ እንድሕር ዘይኣሰሩ ዝተሓዞ ቢንድ ቦንድ ናብ መንግስቲ ኣታዊ ከምዝኸውን

10. ጨረታ ምግባርን ሰነድ ምሻጥን

- 10.1 ጨረታ ኣብ ቅጥዒ ብምምላእ ንፖተ ናይ ስራሕ መዓልቲ ይቃላሕ።
- 10.2 ናይቲ ዓመትን በቢእዋኑ ዝህልዉ ጨረታታትን ብእኹል ምግባር ማለት ንናይ መሬት መሸጣ ምልክታታት ጥራሕ ዝጥቐዕሉ ሰሓቢ ሰሌዳ ብምድላው ብጋዜጣ፤ ብሬድዮ፤ ብብሮሽር፤ ዌብ ሳይት፤ ብህዝባዊ ኣኼባታትን

ምልክታታትን ምግባራዊ ዘዴ ለኮይኑ በየንኡ ዓይነት ነየንኡ ቦታ ንምግባራዊ ምጥቃም ይምረፅ ዝብል በቲ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ይውሰን።

10.3 ተጫራቲ ክበርሃሎም ዝደልዩዎ ሓበሬታ ጨረታ ካብ ዝተቐለሐሉ እዋን ጀሚሩ እስካብ 5^ይ ናይ ስራሕ መዓልቲ ናብ ጨረታ ክፍሊ ብምቕራብ ካብቶም ኣብ ቦርድ/ሰሌዳ/ ይኹን ዌብ ሳይት ዝተለጠፉ ሓበሬታታት ክጥቀሙ ጨረታ ሰነድ ሸያጣይ ይሕበረሎም ።

10.4 ኣብ 7^ይ ናይ ስራሕ መዓልቲ ሰዓት 11:ድሕሪ ቐትሪ ጨረታ ሳንዱቅ ይፀውን ይፅሕግን።

11. ብተጫራቲ ክማልኡ ዝግበኦም

11.1 ተጫራቲ ክማልኦም ዝግባእ ከም ውዕሊ መሸጣ እንተተፈላለዩ እውን እንተንኢሱ እዞም ዝስዕቡ ዝሓዘ ፅሑፍ ክኸውን ኣለዎ።

11.1.1 ሸምን ኣድራሻን ተጫራቲ

11.1.2 ናይ ተጫራቲ/ሕጋዊ ወክልቶም/ ናይ መንነት ካርድ /ኮፒ/፣

11.1.3 ተጫራቲ ኣብ ልዕሊ ዘቕርብዎ ሰነድ ሸምም፣ ፊርማኦምን ኣድራሻኦምን ፣

11.1.4 ተጫራቲ ናብ ጨረታ ዘቕርብዎ ናይ ጨረታ ዋጋ ብቐፅሪን ብፊደልን ብተወሳኺ ከቕርብዎ ዝግበኦም ሰነዳትን ካልኦት ክማልኦም ዝግበኦም ኩነታትን፣ማለት ዋጋ ብሜ/ካ፣ መኸፈሊ እዋን ብዓመት፣ መጠን ቅደመ ክፍሊት ይኸውን።

12. ቃላትን ኩነታትን ውዕሊ

12.1 ናይቲ ውዕሊ ሰነድ ተጫራቲ መሰልን ግቡእን፣ ናይ ውዕሊ ወሃቢ ተግባርን ሓላፍነትን ኣጠቓላሊ ኩነታት ብተወሳኺ ምስ ፍሉይ ባህርይ እቲ ቦታ ዝፈልዩ ኩነታት ዘመልኸት ክኸውን ኣለዎ።

12.2 ናይ ውዕሊ ቃላትን ኩነታትን ምስቲ ናይቲ ውዕሊ ጨረታ ሰነድ ሓቢሮም ከም ሓደ ክፋል ኮይኖም ክቐርቡ ኣለዎም።

13. ኣብ ጨረታ ሰነድ ብዛዕባ ዝግበር መመሓየሺ

13.1 ናይ ጨረታ ሰነዳት ትሕዝቶ ዝቐይር ዝኾነ ይኹን መመሓየሺ እንተተገይሩ እቲ መመሓየሺ ናይ እቲ ጨረታ ሰነድ ንዝገዝኡ ኩሎም ክለኣኹም ወይ ብመራኽቢ ሓፋሽ ንክፈልጥዎ ይግበር።

14. ጨረታ ምክፋትን ተግዋቲ ምፍላይን

14.1 ጨረታ ካብ ዝተቃለሐሉ ዕለት ጀሚሩ ኣብ 8^ይ ናይ ስራሕ መዓልቲ ተጫራቲ ወይ ድማ ሕጋዊ ወከላልቶም ኣብ ዝተረኽቡሉ ይኸፈት።

14.2 ኣባላት ጨረታ ኮሚቴ 3^ተን ልዕሊኡን ተተረኺቦም ጨረታ ክካየድ ይኸእል።

14.3 ንመጀመሪያ ግዜ ጨረታ ኣብ ዝቐረበ ቦታ ቐፅሪ ተሳተፍቲ ትሕቲ ሰለስተ ኣብ ዝኾነሉ ግዜ ውድድር ጨረታ ኣይካየድን።

14.4 ኣብ መበል ካልኣይ ዝወፀ ጨረታ ግን ግቡእ ዝፈፀመ ሓደ ተጫራታይ ጥራሕ ተተረኺቡውን ሰዓራይ ክኸውን ይኸእል እዩ።

14.5 ቅድሚ ጨረታ ምክፋቱ ተጫራቲ ወይ ድማ ሕጋዊ ወከላልቶም ኣብ ጨረታ ምስታፎም ንምርግጋዕ ብቅጥዒ ንክምዝገቡ ይግበር።

14.6 ኣካቢ ጨረታ ኮሚቴ ሕድ ሕደ ጨረታ ብምክፋት ንተጫራቲ ትሕዝቶኡ ንኹሉ ክስማዕ ብዘኸእል መንገዲ የስምዕ ጨረታ ፀሓፊ ድማ ናይ ጨረታ ውዕኢትን ኣጠቓላሊ ከይዲን ዝሓዘ ቃለ ጉባኤ ይምዝግብ።

14.7 ጨረታ ኮሚቴ ካብ ክልተ ናይ ስራሕ መዓልቲ ኣብዘይነውሐ ግዜ ውዕኢት ጨረታ ሰሪሑ ይዛዝም ቀዳማይን ካልኣይን ዝወፀ ተግዋቲ ይሰርዕ።

14.8 ጨረታን ፕሮፖዛልን ገምጋሚ በዓል ሞያ ናይ ጨረታ ቃለ ጉባኤን ውዕኢት ጨረታን ኣተሓሓዙ ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ የቕርቡ።

14.9 ዝቀረበ ውዕኢት ጨረታ ምስፀደቕ ቐዳማይ ሰዓራይ ኣብ ውሽጢ ሰለስተ ናይ ስራሕ መዓልቲ መዲኡ ውዕሊ ንክኣስር ኣብ በቢ ከባቢኡ ዝርከብ ከይዲ ስራሕን ኣብ ማእኸል ከተማ ዝርከብ መለጠፊ ሓበሬታ ሊዝ ብቅጥዒ ምልክታ ይልጠፍ ።

14.10 ካብ ቐዳማይን ካልኣይን ወፃኢ ንዘይተዓወቱ ተጫራቲ ንመኸበሪ ጨረታ ከከም ዘትሓዙዎ ዓይነት መኸበሪ ቢድ ቦንድ ተዓዋታይ ካብዝተነፀረሉ ዕለት ጀሚሩ ብሕቶኦም መሰረት ካብ ጨረታን ፕሮፖዛል ግምገማን በዓል ሞያ ወይ ካብ ዘተሓዝዎ እንዳመፁ ይወስዱ።

14.11 ብዘፀደቑ ዝርዝር መሰረት ሕደሕድ ሰዓራይ ዝተዳለወ ቕጥዒ ውዕሊ ብዝምልከቶ በዓል ሞያ ተመሊኡ ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ይቕርቡ።

14.12 ሰዓራይ ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ቐሪቡ ውዕሊ ፈፂሙ ኣድለይ ደኩሜንትን ቼክ ሊስትን ይርከቡ።

14.13 ዝርዝር ውዕሊ ናይ ዝኣሰሩ ሰዓርቲ ናብ ሓበሬታ መሬት ይለኣኹ።

14.14 ኣብ ጨረታ ቅሬታ ዘለዎ ኣካል ሰዓራይ ምስተፈለጠ ኣብ ውሽጢ 24 ሰዓት ቅሬታኡ ብቅጥዒ መሊኡ ከቅርብ ኣሎዎ ።

14.15 ተዓዋቲ ጨረታ ናይ ምውሳኔ ከይዲ እዞም ዝሰዕቡ ነጥቢታት ኣብ ግምት ዝእተወ ይኸውን።

14.15.1 ተጫራቲ ነቲ ቦታ ዘቕረብዎ ኣጠቓላሊ ዋጋ

14.15.2 ካብቲ ዝተቐመጠ ዘሓሸ ቅድመ ክፍሊት ዘቕረበ

14.15.3 ካብቲ ዝተቐመጠሉ መኽፈሊ ዘበን ሊዝ ኣብ ዝሓፀሩ ዓመታት ንምክፋል ዘቕረበ

14.15.4 ኣብ 14.16.1፤ 14.16.2 ን 14.16.3 ብዝተቐመጠ መሰረት ንዋጋ ሊዝ 80% ንቅድመ ክፍሊት 10% ንመኽፈሊ ዘበን ሊዝ 10% ክብደት ብምሃብ ሰዓራይ ምፍላይ፡፡

14.15.5 በዚ መሰረት በዝስዕብ መዳይ ምዕብዓብ ይካኣል ፡፡

14.15.5.1 ንመግዚኢ ዋጋ ዝተውቦ ክብደት 80 ሚኢታዊ ስለዝኾነ ተዋዳደርቲ ዘቅርብዎ መግዚኢ ዋጋ ካብ 80 ሚኢታዊ ዝረኹብዎ ውጺኢት በዝስዕብ ፎርሙላ ይፅብፀብ

$$\text{መግዚኢ ዋጋ} = \frac{80 \times U_i}{U_{H^+}}$$

ማለት $U_i =$ ዝቕረበ መግዚኢ ዋጋ

$U_{H^+} =$ ዝዓበዩ ዝቕረበ መግዚኢ ዋጋ

14.16.5.2 ብተመሳሰሊ ንቅድመ ክፍሊት ዝተውሃቦ ክብደት 10 ሚኢታዊ ስለዝኾነ ተዋዳደርቲ ዝቅርብዎ ቅድመ ክፍሊት ካብ 10 ሚኢታዊ ዝረኹብዎ ውጺኢት በዝስዕብ ፎርሙላ ይፅብፀብ፡፡

$$\text{ቅድመ ክፍሊት} = \frac{10 \times A_i}{A_{H^+}}$$

ማለት $A_i =$ ዝቕረበ ቅድመ ክፍሊት

$A_{H^+} =$ ዝዓበዩ ዝቕረበ ቅድመ ክፍሊት

14.16.5.3 ከምውን ንመኽፈሊ እዋን ዝተውሃቦ ክብደት 10 ሚኢታዊ ስለዝኾነ ተዋዳደርቲ ዘቕርብዎ መኽፈሊ እዋን ካብ 10 ሚኢታዊ ዝረኹብዎ ውጺኢት ብዝስዕብ ፎርሙላ ይፅብፀብ፡፡

$$\text{መኽፈሊ እዋን} = \frac{10 \times A_i}{A_i}$$

ማለት $A_i =$ ዝቕረበ መኽፈሊ እዋን

$A_{H^+} =$ ዝተሓተ ዝቕረበ መኽፈሊ እዋን

² ዝቀረበ ኣብነት ኣብ ልጋብ 2 ምርኣይ ይክኣል

14.16.5.4 ኣደ ዓይነት ውፅኢት ዝረኽቡ ልዕሊ ኣደ ብሙኻኖም ሰዓራይ ምፍላጥ እንተፀገሙ ማዕረ ውፅኢት ካብ ዝረኽቡ ሰባት ሰዓራይ ብዕጫ ይፍለ::

15. ጨረታ ምስራዝ

15.1 ጨረታ ሙሉእ ብሙሉእ ወይ ድማ ብክፋል ስነ ምግባር ኣብ ዝጎደሎም ተጫራቲ ካብ ጨረታ ወፃኢ ብምግባር ክስራዝ ይክኣል እዩ::

15.2 ጨረታ ሙሉእ ብሙሉእ ዝስራዘሎም ምክንያታት ኣብ ጨረታ ግልፂ ዝኾነ ምጭብርባር ማለት'ውን ጨረታ ሳንዱቅ ኣብ ምዕሻግ ጊዜ ተሓሊፉ፣ ኣብ ጨረታ ሳንዱቅ መፀሸጊ ተኸፊቱ ምንባሩ ዘመላኽት ጭቡጥ መረዳእታ ተሃሊዩን መተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ ብዝህቦ ውሳኔ ይኸውን::

15.3 ጨረታ ዝስራዝ ሰዓራይ ኣካል ቅድሚኡ ውዕሊ ምፍፃሙ ጥራይ እዩ ኾይኑ ግና ተጨራቲ ዘውፅእዎ ወፃኢታት ክምለሱም ወይ ድማ ኣብ ቀፃሊ ጨረታ ክሳተፉ ይግበር::

15.4 ካብ'ዞም ዝስዕቡ ጉዳያት ኣዲኡ ዝጎደሎም ተጫራቲ ካብ ጨረታ ክስራዙ ይግበር ::

15.4.1 መሊኦም ዘቐርብዎ ሰነድ ጨረታ ስርዝ ድልዝ ዝበዝሖን ንምንባብ ዘፀግምን ተኸይኑ

15.4.2 ንመጀመሪያ ግዜ ኣብ ዝቐረበ ጨረታ ኣብ ቐፅሪ ተሳተፍቲ ትሕቲ ሰለስተ ኣብ ዝኾነሉ ግዜ

15.4.3 ንጨረታ ክትሕዝዎ ዝግባእ መትሓጃ ካብቲ መኸበሪ ጨረታ ንታሕቲ ተኸይኑን

15.4.4 ጠቅላላ መተራጃ ቢድ ቦንድ/ መክበሪ ጨረታ/ ዘየትሓዙ ተኸይኖምን

15.4.5 ተጫራታይ ንኣባላት ጨረታ ዘይግብኦ ጥቅሚ ንምርካብ ኢሉ ብላፅ ብምሃብ ጨረታ ከሸንፍ ምሙካሩ ብጭቡጥ መረዳኢታ ተተረጋጊፁ ዘተሓዘዎ ቢድ ቦንድ ናብ መንግስቲ ኣታዊ ተገይሩ ካብ ጨረታ ይስረዝ ብተወሳኺ ብሕጊ ይጥየኛ ::

15.4.6 ተጫራታይ ኣብ ሓደ ዓይነት ጨረታ ካብ ሓደ ንላዕሊ ሰነድ መሊኡ ምቕራቡ እንተተረጋጊፁ ካብ ጨረታ ተሰሪዙ ዘትሓዞ ቢድ ቦንድ /መክበሪ ጨረታ/ ንመንግስቲ ኣታዊ ይኸውን::

16. ሳንዱኛ ጨረታ

16.1 ንሓለዎ ምቕደን ግልፅን ኣብ ዝኾነ ቦታ መፍለይ ቛፅሪ ዝተውሃቦም ናይ ጨረታ ሳፁናት ክቕመጡ ይግበር፣

16.2 ናይ ጨረታ መዕፀዊ ዕለትን ሰዓትን ክሳብ ዝበፅሕ እቲ ናይ ጨረታ ሳፁን ክፍቲ ኮይኑ ይፀንሕ። ኣብቲ ናይ ጨረታ መዕፀዊ ዕለትን ሰዓትን ናይ ጨረታ መፈፀምቲ ኮሚቴ ኣብ ዝተረኸቡሉ እቲ ሳፁን ይዕሸግ።

17. ብዛዕባ ምሓዝ ቃለ ኣኼባ

17.1 ሕድሕድ ጨረታ ዝተኻየደሎም ቦታታት ኩሎም ናይቲ ጨረታ ኣጠቓላሊ ከይዲ ዘርኢ ብፍላይ ናይቲ ጨረታ ስርዓት ኣክፋፍታ፣ ሕድሕድ ተጫራታይ ዘቕረቦ ናይ ጨረታ ዋጋን ዝኣተዎም ግቡኣትን፣ ዘቕረቦም ዝተፈላለዩ ሰነዳትን፣ ብፍሉይ ኩነት ዝቕረበ መመልከቻን ዝኣመሰሰሉ ጉዳያትን፣ ናይቲ ጨረታ ተዓዋታይን ተዓዋቲ ኮይኑ ዝተመልመለሉ ምክንያትን፣ ካልኣት ተጫራቲ ተዓወቲ ኮይኖም ዘይተመረፀሉ ምክንያት ዝሓዘ ቃለ ኣኼባ ዝዳሎ ኾይኑ ኣብቲ ቃለ ኣኼባ ናይ ጨረታ ኮሚቴ ኣባል ሕድሕድ ፊርማ ክጻርፎ ኣለዎ።

18. ግብአት ተዓወቲ ጨረታ

18.1 ተዓዋታይ ጨረታ ምጃኑ አብ ምልክታ ዝተገለፀ ተጫራታይ ምልክታ ካብ ዝወፀሉ ዕለት ጀሚሩ አብ ውሽጢ 3ተ መዓልቲታት እዞም ዝስዕቡ ክትግብር ኣለዎ።

18.1.1 ናብ ኸይዲ ስረሕ ቐሪቡ ስምምዕነት ክፍርም ኣለዎ

18.1.2 ካብኡ ዝድለ ናይቲ ቦታ ናይ ሊዝ ዋጋ ክፍሊት ብምክፋል እቲ ቦታ ብሊዝ ዝተውሃቦ ምጃኑ ዘረጋግፅ ናይ ሊዝ ቦታ ተዓዋታይነት መረጋገዲ ናይ ህንፃ ነፃን መቐረቢ ትእዛዝን ክወስድ ኣለዎ

18.1.3 ናይ ቦታ ተዓዋታይነት መረጋገዲ ናይ ህንፃ ነፃን መቐረቢ ትእዛዝን ወሲዱ ዲዛይን ህንፃ ኣስሪሑ ክቐርብ ኣለዎ።

18.1.4 አብ ላዕሊ ብዝተቐመጠ መሰረት ኣድለይቲ ክፍሊታት ወዲኡ /ፈጻሙ/ ናይ ሊዝ ዋጋነት ውዕሊ ዝተወዓዘን ዲዛይን ኣገዲቑ ስራሕ ፍቓድ ዝተወሃበን ሰብ ኮንስትራክሽን ክጅምር ኣለዎ።

18.1.5 ኮይኑ ግና አብ ላዕሊ ብዝተቐመጠ ናይ ጊዜ ገደብ ውሽጢ ቀሪቡ ኣድለይቲ ናይ ሊዝ ዋጋ ክፍሊት ኣጠናቐቐ ናይ ቦታ ተዓዋታይነት መረጋገዲ ናይ ህንፃ ነፃን መቐረቢ ትእዛዝን አብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ከይወሰደ ንዝተርፍ ናይቲ ጨረታ ተዓዋቲ ምጃኑ ከምዝሰረዘን ዝገልፅ መጠንቀቕታ አብ መለጠፊ ሓበሬታ ሊዝ ይልጠፍ።

18.1.6 ተዓዋታይ ጨረታ ብመሰረት አብ ንኡስ ቐፅሪ 18.1.5 ዝተወሃበ መጠንቀቕታ መሰረት አብ ውሽጢ 2 መዓልቲ ቐሪቡ ክፍሊት ከፊሉ ውዕሊ ከይተወዓዘ እንተተሪፉ ናይ ጨረታ ተዓዋቲ ምጃኑ ይሰረዝ። ንጨረታ መክበሪ ኣትሒዝዎ ዝነበረ መክበሪ ጨረታ እውን ናብ መንግስቲ ኣታዊ ይግብር።

18.1.7 ካብ ሞንጎ ተጫራቲ ቀዳማይ ሰዓራይ ጨረታ ብዘአተዎ ግብእ መሰረት እንተይፈፀመ ብምትራፉ ዝሰረዘ ጨረታ ናይ'ቲ ትካል ጨረታ ኮሜቴ ዘዋፅኦ ምጃኑ እንተአሚኑ ካልኣይ ንዝወፀ ሰዓራይ ዕድል ክወሃቦ ይገብር እቲ ካልኣይ ዝወፀ ሰዓራይ እንተዘይደልዩ ግን እቲ ዘተሓዞ መክበሪ ጨረታ/ቢድ

ቦንድ ከይተመለሰሉ ናብ መንግሥቲ ኣታዊ ይግበር:: እቲ ቦታ ንካሊእ ጊዜ ጨረታ ክወፅእ ይግበር ::

19. ጉቡእ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ መሬት ምልማዕን ምሃብ መረዳኣታን ኣብ ስራሓቲ ጨረታ

- 19.1 5^ተ ኣባላት ዘለዎም ጨረታ ኮሚቴ ሊዝ ካብ ኣባላት ከይዲ ስራሕ ይስይም ኣካቢን ፀሓፊን ካብ መንግሥትም ይስይም
- 19.2 ካብ ጨረታ ኮሚቴ ዝቐርበሉ ዝኾነ ይኹን ኣሳብ መርመራ ይውስን
- 19.3 ተዓዋቲ ንምፍላይ ዝቐረበሉ ናይ ውሳኔ ኣሳብ መርመራ ኣብ ውሽጢ ፍርቂ መዓልቲ ውሳኔኡ የፍልጥ

20. ጉቡኣት ጨረታ ኮሚቴ

- 20.1 ንጨረታ ናይ ዝቐረቡ ቦታታት ተዓወቲ ዝኾነ ተወዳደርቲ ሸሞም፣ ተወዳዲሮም ዝተዓወትሉ ቦታን ነቲ ቦታ ዝቐረበ ዋጋን ብቕደም ሰዓብ ብዝርዝር ፈልዮ ንመተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ንውሳኔ የቕርብ ::
- 20.2 ክንደይ ተወዳደርቲ ቀሪቦም ከምዝነበሩን እቲ ጨረታ ንክንደይ ዝኣክል ጊዜ ከምዝወፀን ብፅሑፍ የቕርብ::
- 20.3 ጨረታ ኮሚቴ ዝስዕቡ ስጉምቲታት ንክውሰዱ ኣሳብ የቕርብ:-
 - 20.3.1 ካብ ዝተወሰነ ጊዜ ንላዕሊ ጨረታ ንክናዋሕ ተጫራቲ ዘቕርብዎ ሕቶ ብቐፅ ምክንያት እንተኾይኑ እቲ ጨረታ ንክናዋሕ ኣሳብ የቕርብ፣ ይኹን ድኣምበር ተጫራቲ ናይ ጨረታ መወዳደሪ ሰነድ ንምድላው ብቐፅ ጊዜ ዘይነበሮም ምኻኑን ብመራኽቢ ፀገም ምክንያት ብዛዕባ እቲ ጨረታ ምውፃእ ዘይምስማዕን ዝቡሉ ተቐባልንት የብሎምን፣
- 20.4 ብተወሳኺ እዞም ዝስዕቡ ኩነታት እንተጋጥሙ ተጫራታይ ካብቲ ጨረታ ንክስረዝ ይገብር
 - 20.4.1 ኣብቲ ጨረታ ሰነድ ውሽጢ ዝተዘርዘሩ ኩነታት እንተዘይኣኸቢሩ፣
 - 20.4.2 ዝተሓተቶ ናይ ጨረታ መክበሪ እንተዘይኣታሓሒዙ፣
 - 20.4.3 ናይቲ ጨረታ ከይዲ ከዛብዕ እንተፈቲኑን እዚ ተግባር ምጭብርባር ብዘእምን መረዳኣታ እንተተረጋገፁን

20.5 ሳንዱቅ ጨረታ አብ ዝፀወሉ ሰዓት ኣብቲ ቦታ ብምርካብ እቲ ሳፁንን ዝተቐመጠሉ ክፍሊን ይፅሽግ።

20.6 ጨረታ ኮሚቴ ክእከብ ዝኸእል ኣካቢ ወይ ዝወከሎ አብ ዘለወሉ ኮይኑ እንተነኣሰ ሰለስተ ኣባላቱ እንተተረኺቦም እዩ። ውሳኔ ዝመሓላለፍ ብድምጺ ብልጫ ይኸውን። ይኹን'ምበር ድምጺ ማዕረ ኣብዝኾነሉ ጊዜ ኣካቢ ዘለዎ ሓሳብ ዓብላሊ ይኸውን።

21. ሓላፍነት ኣካቢ ጨረታ ኮሚቴ

- 21.1 ሕድሕድ ናይ ጨረታ ኮሚቴ ኣኼባ ይመርሕ፤
- 21.2 ኣብ ዕለት ጨረታ መፅዕዊ ተረኺቡ ናይ ጨረታ ሳፁን ይፅሽግ፤
- 21.3 ኣብ ጨረታ መኸፊቲ መዓልቲ /ዕለት/ ተረኺቡ ጨረታ ቅድሚያ ምክፋቲ ክማልኡ ዘለዎም ደንብታትን ስነ ስርዓታትን ምሕላዎም የረጋግፅ፤
- 21.4 ተጫራቲን ናይ ጨረታ ኮሚቴ ኣባላትን ኣብ ዝተረኸቡሉ እቲ ናይ ጨረታ ሳፁን ብዝገባእ ምፅሻጉ ኣርእዩ እቲ ሳፁን ክኸፈት ይገብር፤
- 21.5 ናይቲ ጨረታ መኸፊቲ፣ ናይ ኣኼባ ከይዲታትን ኣብ ገምጋም ዝተበፀሐ ውሳኔ ኣብ ቃለ ኣኼባ ምምዝጋቦም ከምኡ እውን ዝተመዝገበ ቃለ ኣኼባ ተማሊኡ ምቕራቡ የረጋግፅ፤
- 21.6 ናይ ጨረታ ኮሚቴ ናይ ውሳኔ ሓሳባት ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ብቃለ ኣኼባ ዝተደገፈ ፅሕፍ ንውሳኔ የቕርብ።

22. ሓላፍነት ፀሓፊ ጨረታ ኮሚቴ

- 22.1 ናይ ሕድሕድ ናይ ጨረታ ኮሚቴ ኣኼባ ቃለ ኣኼባ ይምዝግብ። ዝተማልኡ ብቛዓት መዛግብቲ ይሕዝ።
- 22.2 ተጫራቲ ብፖስታ ዘቕረብዎም ናይ መወዳደሪ ሓሳባት እናተቐበለ ኣግባብ ኣብ ዘለዎ መዝገብ ይምዝግብ።
- 22.3 ንሕድሕድ ጨረታ ሓደ ዘተኣማምን ናይ ጨረታ ሳፁን ይሕዝ።
- 22.4 ናይ ጨረታ መወዳደሪ ዋጋ ቅጥዒ የዳሉ።

ለ. ስርዓት ድርድር

23. ብድርድር ንምዕዳል ዝቐርቡ ዓይነት ቦታታት

23.1 ስርዓት ናፃ ዕዳጋ ከይተፀበኦ ኢንቨስትመንት ንምትብባዕ ምእንተ ክክኣልን ብሰብ ሃፍቲ ዝዳሎ ናይ ኢንድስትሪ መንደር ብድርድር ኣቢልካ መሬት ምሃብ ይካኣል እዩ።

24. ኣሰራርሓ ድርድርን ጉቡእ ፈፃሚ ኣካልን

24.1 ብድርድር ክወግቡ ዝግበኦ ቦታ ብዕሊ ምንፃርን ብካርታ ዝተደገፈ መረዳኢታ ምድላውን።

24.2 መሸጢ ዋጋ ካብ መበገሲ ዋጋ ሊዝ ክንእስ የብሉን ።

25. ከይዲ ኣሰራርሓ ብድርድር ዝወሃብ ትሕዝቶ

25.1 ብድርድር ዝዕደል መሬት ብመልማዕቲ ኣቢሉ ንፁር ዝኮነ ፕሮጀክት ፕሮፖዛል ናብ ቢሮ ይቐርብ።

25.2 ዝቐረበ ፕሮፖዛል ብቢሮ ተገምጊሙ ተወሲኑን ዘድሊ ቦታ ንክዳሎን ክወሃብን ምስ ንፁር ኣፈፃፀምኡ ናብ ዝምልከቶ ምም/ር ከተማ ይምራሕ

25.3 ብመሰረት ከይዲ ድርድር ናይቲ ቢሮ ውሳኔ መሰረት ጌሩ ናይቲ ከተማ ከይዲ ስራሕ ውዕሊ የእስር ።

ሐ. ስርዓት ፍሉጥ ድጎማ

26. ብፍሉጥ ድጎማ ዝዕደሉ ዓይነት ቦታታትን ክፍሊትን

26.1 ብመትከል ጨረታ መሬት ትክክለኛ ዋጋ ረኪቡ ናብ ተጠቀምቲ ምትሕልላፍ ጉቡእ ኾይኑ ኢንቨስትመንትን ማሕበረ ኤኮኖሚያዊ ዋኒናትን ንምትብባዕ ናይ ኢንዱስትሪ ቦታታት /ዞን ብምክፋልን ብመንግስቲ ዝህነፁ ናይ ሓባር መንበሪ አባይቲን ትሕቲ ናይቲ ከባቢ ዕዳጋ ዋጋ መሬት ንመልማዕቲ ንምብጻሕ ዘክእል ሓደ ሜላ ሊዝ 'ዩ'፡፡ በዚ መሰረት፡-

26.1.1 ብመንግስቲ ዝተሃነፁ ናይ ሓባር አባይቲ ናይ ሊዝ ዋጋ ኣብ ደንቢ በቢደረጃ ቦትኡ ዝተቐመጠ መበገሲ ዋጋ ይኸውን ፡፡

26.1.2 ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ንኢንቨስትመንት ዝወሃብ ቦታ ኣብ ፍሉይ መምርሒ ኢንዱስትሪ ዞን ብዝሰፈረ ዋጋ መሰረት ይኸውን፡፡

27. ብፍሉጥ ድጎማ ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ንኢንቨስትመንት ዝወሃብ ቦታ

27.1 ዓይነትን ደረጃን ኢንቨስትመንት ዝርዝር አሰራርሓን መጠን ክፍሊትን ብፍሉይ መምርሒ ኢንዱስትሪ ዞን ዓርሱ ዝኸኣለ መምርሒ ብቢሮ ወጺኡሉ ዝትግበር እዩ ፡፡

27.2 ካብ ከይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕ ኢንቨስትመንት ፍቓድ ዘይሓዙን ብቐጥታ ንዝሓቱን ፕሮጀክቶም ብምርአይ ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ክወሃቡ ዝግባእም እንተኾይኖም ዘቕረብዎ ሕቶ ፕሮጀክት ፕሮፖዛል ብገምጋሚ ፕሮጀክትን ጨረታን ሪኢቶ ተዋሂቡሉ ናብ መራሒ ቕሪቡ መራሒ ብዘጣየሾ ኮሚቲ ዝፀድቕ ይኸውን፡፡

27.3 ፕሮጀክት ምስፀደቕ ኣብ ከይዲ ጨረታ ዝተገለፀ ከይዲ ውዕሊ ምእሳርን ቦታ ምርካብን ብምክታል ቦታ ክርከቡ ይግበር፡፡

27.4 ካብ ከይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕ ኢንቨስትመንት ኣፍልጦን ፍቓድን ወፃኢ ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ዝተግደለ መሬት ከይዲ ስራሕ ምስፍሕፋሕ ኢንቨስትመንት ብቐዳሕ ክፈልጥዎ ይግበር፡፡

27.5 ንትካላት ደቀቕትን ኣናጸሽትን ንመፍረዪ /manufacturing/ ዝኸውን ቦታ ብክላስተር ኣብ ኢንዱስትሪ ዞን ዝውሃብ ይኸውን ፡፡

27.6 ካብ ኢንዱስትሪ ዞን ወፃኢ ዝተኣናገዱ ትካላት ደቀቕትን ኣናጸሽትን ብመንግስቲ ብዝስርሑ ክላስተራት ኮይኑዎንነቱ ብመንግስቲ ይምዝገብ

28. ኣሰራርሓ ፍሉጥ ድጎማን ጉቡእ ፈፃሚ ኣካልን

28.1 ብፍሉጥ ድጎማ ዝዕደሉ ቦታታት ነፃርካ ምሓዝን ኣብ ካርታ ምስፋርን

28.2 እቲ ዝዕደል ቦታ ካብ ፍሉጥ ድጎማ ወፃኢ ናብ ጨረታ እንተዝቐርብ ነይሩ ብኸንደይ ክጫረት ይኸእል ከምዝነበረ ንምፍላጥ ናይቲ ከባቢ እዋናዊ ዋጋ ምስ ዝዕደል ትሕዝቶ ነፃርካ ምሓዝ የደሊ ።

መ. ስርዓት ብዘይክፍሊት ዝውሃብ ቦታ

29. ብዘይክፍሊት ዝዕደሉ ቦታታት

ንኸስቢ ዘይዓለሙ መንግስታዊን ዘይመንግስታዊ ኣብያተ ዕዮታትን ትካላትን መሬት ብነፃ ምሃብ ይካእል 'ዩ፡፡ በዚ መሰረት፦

29.1 ካቢኔ ከተማ እንተወሲኑ ነዞም ዝስዕቡ መሬት ብነፃ ክህብ ይኸእል እዩ

29.1.1 ንኸስቢ ዘይዓለሙ ብናይ መንግስቲ በጀት ዝመሓደሩ ትካላት ፌዴራልን ክልልን

29.1.2 ቦታታት እምነት /መካነ መቃብር፣ ፀሎት ቦታ/

30. ብዙይክፍሊት ዝተውሃቡ ቦታታት ንሳልሳይ ወገን ንምትሕልላፍ ዝህሉ መሰልን ጉቡእን

31.1 ንመንበሪ ዝተውሃበ ቦታ

31.1.1 ንካሊእ ግልጋሎት ንምውግል ኣብ ዝድለዮሉ እዋን እቲ ግልጋሎት ብፕላን ዝፍቀድ እንተኾይኑ ነቲ ቦታ ዝተመደበሉ ናይቲ እዋን መሸጢ ሊዝ ዋጋ ንክኸፍል ውዕሊ ብምእሳር ንዝተሓተቶ ግልጋሎት ምውግል ይካኣል እዩ። ይኹን'ምበር እቲ ትካል ንዝተፈቐደሉ ዓይነት ግልጋሎት እንተዝይውዒልዎ ግና እቲ ዝኣተዎ ውዕሊ መሰረት እቲ ቦታ ይውሰድ።

31.1.2 ብዙይክፍሊት ዝውሃቡ ቦታታት ንካልእ ወገን ዝተሓላለፉ ብውርሲ ጥራሕ ይኸውን፣ ካብ ውርሲ ወፃኢ እንትመሓላለፍ ግን ንዝቐረየ ዘመን ሊዝ ነቲ መሬት ናይ ሊዝ ዋጋ ዝኸፈሎ እንተኾይኑ እዩ። ዝኸፍል ዋጋ ሊዝ እውን ቦቲ ምዝውጥር ዝተሓተተሉን ዝተፈቐደሉን ጊዜ ዝህሉ ናይቲ ከባቢ እዋናዊ ዋጋ ሊዝ ይኸውን።

31.2 ንትካል ዝተውሃበ ቦታ

31.2.1 ዝተፈቐደሉ ቦታ ንዝተሓተቶ ግልጋሎት ናይ ምውግል መሰል ጥራሕ ይህልዎ፣

31.2.1 ካብ ዝተፈቐደሉ ግልጋሎት ወፃኢ ንካሊእ ግልጋሎት እንዳተጠቐመ እንተተረኺቡ እቲ ትካል ዝተውሃቦ መሰል ይሕደግ።

31.2.2 እቲ ትካል ንዝተፈቐደሉ ግልጋሎት ኣብ ስራሕ ኣውዒሉ ብዝተፈላዩ ምክንያታት ዝውውር እንተተፈቐደሉ ንዝተርፍ ጊዜ ሊዝ ከውዕሎ ብዝደለዩ ዓይነት ግልጋሎት ክኸፍል ዝግብኦ ቦቲ እዋን ዝህሉ ክፍሊት ሊዝ ንክኸፍል ውዕሊ ክፈራረም ይገባእ። ኮይኑ ግና እቲ መሬት ንዝተሓተተሉ ዕላማ ንኸውዕል ዘይተፈቐደ

እንተኾይኑ እቲ ቦታ ዝተውሃቦ ትካል ቦትኡ ንመንግስቲ ናይ ምምላስ ግቡእ ኣለዎ።

32 ቦታ ምርካብ

- 32.1 ብዝተነፀሩ ሜላታት ዕደላ መሬት ንዘረኽቡ ኣካላት ናይቲ ከይዲ ስራሕ ማሕተም ዝግረፎ ሳይት ፕላን ካብ ኣላይ ዋኒን ዓማዊል ይርከብ ።ግቡኣት ክፍሊታት ዝተፈፀመ ሙኻኑ ኣላይ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) የረጋግፅ።
- 32.2 ዲዛይን ቼክ ሊስት ሂቡ መግዝ እዋን ዲዛይን ኣስሪሑ ክቅርብ ከምዘለዎ ኣላይ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ይገልፀል።
- 32.3 ኣላይ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) እቲ ቦታ ሸኽሊ ከረክብ ምስ ቀያሲ የተሓሕዞ ቀያሲ ንዓሚል ብቅጥዒ የረክቦ። መረከቢ እዋን ድማ፣ ድሕሪ ክፍሊት ሊዝ ምኽፋል ይኸውን

ክፍሊ- ሰለሰተ

33 ኣወሃህባ ትሕዝቶን መረጋገዒ ወረቐት ትሕዝቶን

- 33.1 ምስክር ወረቐት ከካትቶም ዝግባእ ትሕዝቶታት
 - 33.1.1 ሊዝ ውዕሊ ተቐባላይ ሙሉእ ሽም
 - 33.1.2 እቲ ቦታ ዝርከበሉ ከተማ፣ ጣቢያ፣ ወዘተ
 - 33.1.3 ብርኪ ቦታ
 - 33.1.4 ስፍሓትን ኣዋሰንቱን
 - 33.1.5 ዝተፈቐደ ዓይነት ግልጋሎት
 - 33.1.6 ዘበን ትሕዝቶ ሊዝ
 - 33.1.7 ጠቐላላ ዋጋ ሊዝ (ብር * ሜ.ካ)
 - 33.1.8 መጠን ቅድመ ክፍሊት፣

33.1.9 አፈፃፀማ ተረፍ ክፍሊት /ተሽፊሉ ዝውዳአሉ ጊዜን ኩነታትን/

33.1.10 ሊዝ ውዕሊ ዝተፈረመሉ ዕለት

33.1.11 ዝተውሃበ እፎይታ ጊዜ

33.1.12 አገባብጣን አከፋፍላን ክፍሊት ወለድ

34 ቅድመ ኩነት ዝኾነ ዓይነት ግልጋሎት

34.1 ንዝኾነ ግልጋሎት ዝቐርብ ሕቶ ሽም አመልካቲ፣ መንበሪ አድራሻ፣ እቲ ህንፃ ዝርከበሉ አድራሻን ዓይነት ግልጋሎትን ኣብቲ መመልከቲ ቅጥዒ ብግቡእ ክንፀር ይግብር

34.2 ናይቲ ዘበን ክፍሊትን ካልኦት ብሕጊ ዝተወሰነሉ ናይ ቦታ ክፍሊታት ዝሽፈለ ንምኻኑ መረጋገጫ ክቐርብ ይግብር

34.3 ኩሉ ግቡኡ ዘማለአ ምኻኑ ይረጋገፅ

35. ዲዛይን ምፅዳቅን ምሃብ ስራሕ ፍቓድን

35.1 ዲዛይን ምድላውን ምፅዳቅን ዘድልዮም ስርሕቲ

35.1.1 ንመንበሪ፣ ንትካልን ንዝአመሰሉ ሓደሻቲ ስራሕቲን

35.1.2 ንምኽዳት ጉድጋድ ማይ፣ ንምኽዳት መእከቢ ገንኢ ዝናም ማይ፣ ገንኢ መዋህለሊ ርስሓት፣ ንናይ ረሳሕን ፈሳስን መተሓላፊ ሕድሳት ወይ ድማ ሓደሻ ስራሕ

35.1.3 ኣብ ቅድሚት ህንፃታት ንዝልጠፉ ኮነ ንዝትከሉ ናይ ንግዲ ምልክታታትን ታፔላታትን፣

35.1.4 ኣቐዲሙ በቲ ኣውራ ክይዲ ስራሕ ዝተውሃቦ ናይ ህንፃ ዲዛይን ንምቕያር

35.2 ስራሕቲ ዲዛይን ከማልእዎም ዝግባእ መለክዕታት

- 35.2.1 ዲዛይን ብ 3⁺ ኮፒ ተባቢሎ ዝቐርብ ይኸውን። ናይቲ ህንፃ ዲዛይናት ንሕድሕድ ዲዛይን ክልተ ኮፒ ኮይኖም እቲ ሳልሳይ ንህንፃ ተቆፃፃሪ ዝውሃብ ድማ ብA4 ወረቐት መኪታተሊ ፕላን ይወሀቦ ። በዚ መሰረት
 - ሀ. ሓደ ኮፒ ንበዓል ዋና
 - ለ. ሓደ ኮፒ ንማህደር ነቲ ኣውራ ክይዲ ስራሕ
 - ሐ. ሓደ ኮፒ ንብቅዓት ህንፃ ተቆፃፃሪ ብA4 ወረቐት

35.1.1 ንዉሓቱን ወርዱን ልዕሊ 30 ሜትር ንዝኾነ ቦታ ዝቐርቡ ዲዛይናት ሚዛኖም 1:100 ካብ 30 ሜትሮ ንታሕቲ ንዝኾኑ ድማ 1:50 ይኸውን።

35.2 ዲዛይን ንምስራሕን ንምፅዳቕ ዘገልግል ቅጥዒ

35.2.1 ዝኾነ ፕላን (ዲዛይን) ከሰርሕ ዝደሊ ኣካል ዲዛይን ቅድሚኛ ምስርሖ ዝደልዩ ግልጋሎት ኣመልኪቱ ብዝርዝርን ፅሑፍን ክሓትት ኣለዎ። እዚ ዝቐረበ ሕቶ ንሓድሽ ይኹን ምምሕያሽ ዘጠቓለለ እዩ።

35.2.2 ንዝቐረበ ሕቶ መሰረት ተገይሩ ቅጥዒ ዝርዝር መስርሖ ዲዛይን ማለት'ውን፣ ሳይት ፕላን ፣ ቁመት ህንፃ ፣ ግልጋሎት ከባቢ፣ ውፅኢት ሓመድ ምርመራ ክቐርብ (ኣድላዩ ኣብ ዝኾነሉ ጊዜ)፣ ስፍሓት ህንፃ ዝዓርፈሉ ቦታ ኣብ መንበሪ ካብ ጠቕላላ ስፍሓት እንተነኣሰ 60% ይኸውን ።

35.2.3 ኢንዱስትሪ ብመሰረት ዝፀደቐ መፈፀሚ ስታንዳርድ ትካላት ወይ ድማ ዝፀደቐ ፕሮጀክት ፕሮፖዛል ክኸውን ኣለዎ ። ንንግዲ ትካላት ህንፃ ዝዓርፈሉ ቦታ ስፍሓት ካብ 60% ክንእስ የብሉን ይኹን እምበር ንውሓት ህንፃ ልዕሊ G⁺ እንተኾይኑ ስካብ 50% ክወርድ ይኸእል እዩ።

35.3 ዲዛይን መቅረባይ ዘቅርቦም ዓይነት ዲዛይናት፡-

35.3.1 $G^{+0} - G^{+1}$ አርተክቸራልን ተፋሰስ ማይን ዝሓዘ

35.3.2 ካብ G^{+2} ንላዕሊ ደብርታት፡ንህዝባዊን ማሕበራትን ትካላት፡ ፋብሪካታትን ወርክ ሾፕን ክቀርቡ ዝግባእም ዓይነት ዲዛይን አርተክቸራል ዲዛይን፣ ስትራክቸራል ዲዛይን፣ ሳንተሪ ዲዛይን፣ኤሌክትሪካል ዲዛይን፣ ብክልተ ኮፒ ብብሉ ፕሪንት ፣ከምእውን ነቲ ዲዛይን ዝገልፅ ዝርዝር ግምትን ስትራክቸራል ዲዛይንን እናሊሰሰን ብክልተ ኮፒ የቅርብ።

36 መገደድቲ ጉዳያት

36.1 ሓደ ወገን ጥራሕ ዝኹዕቶ ነፃላ መንደቕ ካብ 1 ሚትሮ ጥልቀት ክነውሕ የብሉን ካብዚ ንላዕሊ ክኩዕት እንተኮይኑ ጎረቤት ከምዝተስማምዎ ናይ ፅሑፍ መረዳእታ ከቅርብ አለዎ።አብ ሞንጎ ጎረባብቲ ስምምዕነት እንተዘይተበዓሉ ብሓዲኦም ወገን ብዝቅርብ ሕቶ መሰረት ብበዓል ሙያ (ሲቪል መሃንዲስ) ምስተፀንዐ ብአላይ ዋኒን ዓማዊል (አብዘይብሉ መተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ) ይወሰን።

36.2 ስራሕቲ ሓድሽ ህንፃት ብሰንኪ ነባር ገዛውቲ ህንፃት ክተዓናቐፍ የብሉን። ዘይተረዳድእሉ ጉዳያት እንተሃልዩ ናብ ክይዲ ስራሕ ቐሪቡ እግድ እንተተአገዱ ጥራሕ ጠጠው ክብል ይግብር ።

36.3 ዝኹነ ዓይነት ህንፃ ካብ ትሕዝቶ ወፃኢ ብሰማይውን ሓዊሱ ክወፅእ የብሉን (Cantilever) አይፍቀድን።

36.4 ናይ ፈሳሲ ርስሓት መአከቢ ጉድጓድ ፈሳሲ ከምዘየዝሩቕ ተገይሩ ዝተሰርሐ ኮይኑ ካብ ጎረቤትን መንገዲን 2 ሚትሮ ይርሕቕ (1.5 ሚትሮ ሪሒቁ ጉድጓድ ይኻዓት)።

36.5 ናይ መደያይቦ ስፍሓት እንተነአሰ ንውልቀ መንበሪ 80 ሳ.ሚትር፡ንሱፕር ማርኬትን ሓባሪ ህንፃን 120 ሳ.ሚትር ይኸውን።

- 36.6 ህዝባዊ ትካላት፣ ሆስፒታላት፣ መአከቢ አዳራሻት፣ ጉድኣት አካለ መጠን መውጫን ተሳሳቢ ይገባል
- 36.7 ካብ መሬት ንላዕሊ 1.7 ሜትር ንውሓት ዘሎዎ ተሽፋቲ ኣብ ዝግጠመሉ ዝስራሕ ህንፃ ንፕላን እታ ከተማ እስካብ ዘይተገብአ ካፍቲ ምስ መዋሰኒኡ ዘሎ መንደቕ እንተነኣሰ 1 ሜትር ርሒቑ ክንደቕ ኣሎዎ። ካብ መሬት ቐመቱ ካብ 1.7 ሜትር ንታሓቲ ዝኾነ ተሽፋቲ ዝግጠመሉ እንተኾይኑ ድማ እንተነኣሰ 1.5 ሜትር ካብ ናይ መዋሰኒኡ መንደቕ ክርሕቕ ኣለዎ።
- 36.8 መጠን ዝተፃረየ መአከቢ ፈሳሲ ርስሓት ዝነኣሰ፣ንውልቀ መንበሪ 2.5 ሜትር ኩብ ንህዝባዊ ትካላት 4.8 ሜትር ኩብ ይኸውን ።

37 ንክፀድቁ ዝቐርቡ ህንፃ ዲዛይናት

- 37.1 ሕጋዊ ፍቓድ ብዘለዎም ኣማኸርቲ ዝተሰርሑ ክኾኑ ኣለዎም ።
- 37.2 እዚ ከይዲ ስራሕ ንተገልገልቲን ሰብ ብፅሒትን ግልጋሎት ዝውዕል ስታንዳርድ ዲዛይናት ሰሪሑ ክቅርብ ይኸእል እዩ።
- 37.3 ብከይዲ ስራሕ ዝተሰርሑ ዲዛይናት ልዕሊ ክልተ ደብሪ ንውሓትን ወይ ድማ ባህሪ ተሓላላኽነት ዘለዎም እንተኾይኖም ኣብ ውሽጢ ከይዲ ስራሕን ኣብ ደገን ዝርከቡ ክኢላታት ብምዕዳም ክግምገም ብምግባር ቃለ ኣኼባ ብምትሓዝ ቦቲ ከይዲ ስራሕ ክፀድቑ ይግበር።

38 ከይዲ ምዕዳቕ ዲዛይን

- 38.1 ኣብ ከተማ መቐለ ብጨረታን ኢንቨስትመንትን ብከይዲ ስራሕ ዝተግደሉ ቦታታት ዲዛይን ኣብ መእኸል ከይዲ ስራሕ ዝፀድቑ ኮይኑ ኣብ ነባር ትሕዝቶታት ዝሰርሑ ዝኾነ ዓይነት ዲዛይን ቦቲ ቦታ ዝርከበሉ ጣቢያ ዝፀድቑ ይኾን። ጣቢያታት ነቲ ዲዛይን ዘፀድቑ በዓል ሞያ ተዘይገለወን እውን ንበዓል ጉዳይ ኣብ መፈጸሚ ስታንዳርድ

ዝተገለፀ ጊዜ መሰረት ቆፀሮ ንተገልጋሊ ሂብን ኣብታ ጣቢያ ዲዛይን ዘፅድቅ ኣካል ንክይዲ ስራሕ ኣፅዲቁ ብቆፀሮ ንበዓል ዋና የረክቡ።

38.2 ካብ ካልኣይ ስካብ ሳልሳይ ደረጃ ዝርከቡ ከተማታት ኩሉ ዓይነት ዲዛይን ኣብ ከይዲ ስራሕ ዝፀድቅ ይኸውን።

38.3 ዲዛይን ምስፀደቕ ዲዛይን ግምት ተሰሪሑ ተገልጋላይ ዝግብኦ ክፍሊት ምስኸፈለ ሸው ንሸው ናይ ኮንስትራክሽን ስራሕ ፈቓድ ብቐጥሞ ብምምላእን ብምፍራምን ክውሃቦ ይግበር።

38.4 ኣላይ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ዝፀደቐ ዲዛይን ምስ ኩሉ ዶክመንት ተተሓሒዞ ናብ ማሕደር ክፍሊ ብምውሳድ ማሕተም ምስተገበረሉ ሓደ ኮፒ ዲዛይንን ስራሕ ፈቓድን ንዓሚል ሂቡ ዝተረፈ ዶክመንትን ናይ ህንፃ ዲዛይን ሓደ ኮፒ ኣብ ማሕደር ምስ ፋይሉ ክተሓሓዝ ምስተገብረ ናብ ማእኸል ሓበሬታ መሬት ካዳስተር ብተመሳሳሊ መዓልቲ ክበፅሕ ተገይሩ ህንፃ ዝዓርፎ ስፍሓት ቦታ ኣብ ካዳስተር ዳታ ቤዝ ክምዝገብ ይግበር። ብተወሳኺ ሓደ ኮፒ ንብቅዓት ህንፃ ተቆፃፀሪ ብA4 ወረቐት ዝተዳለወ ክበፅሕ ይግበር።

39 ዲዛይን መቅረቢ ጊዜ

39.1 ዝተዋሃበ ቦታ ውዕሊ ምስተፈረመ ከከም ደረጃ ሕንፃን ካፒታልን ካብ 3 ክሳብ 6 ወርሒ ዲዛይን ፀዲቑ ናይ ኮንስትራክሽን ፍቓድ ክወፀሉ ኣለዎ፣ ይኸውንምበር ዲዛይን ንምድላው ተወሳኺ እዋን ዝሓቱ ዝገፍቲ ፕሮጀክትታት ከከም ዓይነቶም እንዳተርኣዮ ብተወሳኺ ስካብ 6 ወርሒ ብመተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ክናዋሕ ይኸእል'ዩ።

40 ዲዛይን ከየፅደቐ እዋን ዝሓለፎም

40.1 ክሳብ 3 ወርሒ ተወሳኺ ጊዘ ዘሕለፈ ካብ ጠቕላላ ናይ ሊዝ ዋጋ 0.1 % ተቐጺዑ ዲዛይን ይፀድቅ

- 40.2 ክላብ 6 አዋርሕ ጊዜ ዘሕለፈ ካብ ጠቕላላ ዋጋ ሊዝ 0.5% ተቐጺዑ ዲዛይን ይፀድቅ
- 40.3 ድሕሪኡ ንዝመፁ ካብ ጠቕላላ ዋጋ ሊዝ 1% ተቐጺዑን ውዕል ፈሪሱን ዝተውሃቦ ቦታ ዝሕደግ ኮይኑ እቲ ቕፅዓት ተነኪዩ አቐዲሙ ዝኸፈሎ ዋጋ ሊዝ እንተሃልዩ ይምለሰ፤

41 ለውጢ ግልጋሎት

41.1 ብሊዝ ንዝተትሓዘ ቦታ ለውጢ አጠቓቕማ ክሕተት ከሎ ምስ ፕላ ዘይፃባእ ምኻኑ ካብ ከይዲ ስራሕ ምድላው ፕላን፣ ምግምጋምን ምክትታልን መረጋገዒ ምስ አምፅአ ብፅሑፍ ይፍቀደሉ። ነቲ ቦታ ዝኸፈል ናይ ሊዝ ዋጋ ኣብቲ ከባቢ ቦቲ ክልወጠሉ ዝተወሰነሉ እዋን ዝህሉ ናይ ግልጋሎት ዓይነት ዋጋ ይኸውን። ከምኡ እውን ናይ ሊዝ ውዕል ዘበን ነቲ ሓድሽ ናይ ግልጋሎት ዓይነት ዝተፈቐደ ይኸውን እዚ ዝፍቐድ ክንድዝነበሮ ወይ ካብ ዝነበሮ ዋጋ ሊዝ ንላዕሊ እንትኾን ጥራሕ ይኸውን።

42 ኣወሃህባ ፍቓድ ሕድሳት

- 42.1 ኣወሃህባ ፍቓድ ሕድሳት ከከም ናይቲ ከተማ ዝርዝር ንላን ልምዓት ዝፈላለ ኮይኑ እንተነኣሰ እዞም ዝስዕቡ ከማልእ ኣለዎ።
 - 42.1.1 ቦቲ ናይታ ከተማ ቅደም ሰዓብ ልምዓት መሰረት ኣብ ውሽጢ ክልተ ዓመት ክለምዑ ኣብ ዝኸእሉ ከባቢታት ዝሕተቱ ናይ ሕድሳት ሕቶታት ፍቓድ ኣይረኽቡን፤
 - 42.1.2 ቦቲ ናይታ ከተማ ከባቢያዊ ልምዓት ፕላን /LDP/ ኣብ ውሽጢ 5 ዓመት ክለዓሉ ኣብ ዝኸእሉ ትሕዝቶታት ዝሕተቱ ናይ ሕድሳት ስራሕቲ ቦቲ ዝነበረ ማቴርያል ቅድም ክብል ብዝነበረሉ ኩነታት ጥራሕ ንኸሕደሱ ዝፍቀድ ይኸውን፤ካብዚ ዝተጠቐሰ

ወፃኢ እንተጋጥም ፍሉይ መፅናዕቲ ተገይርሉ ብመተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ዝውሰን ይኸውን።

43 ፍቓድ ዘየድልዮም

- 43.1 ቀለም ንምቕባእ፣
- 43.2 መብራህትን ስልክን መስመር ንምዝርጋሕ፣
- 43.3 ቆርቆሮ ንምቕያር፣
- 43.4 ስራሕ ሓፀር ነቲ መልክዕ ከተማ ብዘይፃባእ መንገዲ ብዝፀደቐሉ ፕላን መሰረት ንምስራሕ
- 43.5 ማዕዖ(በሪ) ወይ መስኮት ምግፋሕ፣
- 43.6 ካብ ንኡስ ተቐፂ 43.1-43.5 ዝተጠቐሰ ወፃኢ መሰረቲን እቲ ዝነበረ ቅርፁን ተግባርን ዘይቕይር ፅገና ገዛ ዝኣመሳሰሉ ስራሕቲ ንምስራሕ ፍቓድ ምቕባል ኣየድልን።

43. ብዘይ ዲዛይን ካብ ኸይዲ ስራሕ ፍቓድ ጥራሕ ዘድሊዮም

- 43.1 ሽቓቕ ምስ መዋህለሊ ርስሓት ገንኢ ሳይት ነፕላን ኣውራ ከይዲ ሰሪሑ ዝህቦ፣
- 43.2 ብደረጃ ከተማ ዝዝርግሑ ማይ፣መብራህቲ ፣ ስልኪ መስራት/ ካርታ ዝርግሑ በቢዝምልከቶ ትካል ይቐርብ/
- 43.3 ዳስ ምስራሕ

ክፍሊ- ኣርባዓተ

ክትትልን ቁፅፅርን ኮንስትራክሽን

44 . ምጅማር ስራሕቲ ኮንስትራክሽን

- 44.1 ድሕሪ ምርካብ ቦታ ናይ ኮንስትራክሽን ፍቓድ ካብ ዝተወገበሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ 6 ወርሒ ኮንስትራክሽን ክጅምር ኣለዎ። (ኮንስትራክሽን ተጀሚሩ ዝበሃል ስራሕቲ ሰረት ምስ ሰፕቲክ ታንክ (substructure and septic tank) ምውዳእ ማለት'ዩ። ኮይኑ ግና ብባህሪ ናይቶም

ዝስርሑ ህንፃታትን ግዝፈትን (complexity) እስካብ 6 ኣዋርሕ ተወሳኺ እዋን ብመተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ እንዳተርኣየ ከከምኩነታቱ ምንዋሕ ይክኣል'ዩ፤

- 44.2 ንዝካየዱ ሓደሽቲ ህንፃታት ዝፀደቐ ህንፃ ዲዛይንን ስራሕ ፍቓድን ክህሉ ኣለዎ።
- 44.3 ህንፃ ተቐፃፃሪ ዝተውሃቦም ህንፃ ዲዛይንን ስራሕ ፍቓድን ብምርኣይ መልማዕቲ ኣብ ዝተፈቐደሎም ቦታ እቲ ህንፃታት ዝካየድ ዘሎ ምኻኑ ከረጋግፅ ኣለዎ።
- 44.4 ሕጋዊ ኮይኖም ኮንስትራክሽን ንዝጀመሩ ህንፃታት ካብ ዕደላ መሬት ብዝተረከበ ኮፒ ውዕሊን ዲዛይንን መሰረት ብቅጥዒ ብምጥቃም ቕዕዕርን ክትትልን ይግበረሎም።

45 ምዑዳእ ስራሕቲ ኮንስትራክሽን

- 45.1 ስራሕቲ ኮንስትራክሽን ተወዲኡ ዝበሃል ብዝተውሃቦ ናይ ኮንስትራክሽን መወደኢ እዋን መጠቓለሊ ስራሕቲ ከየካተተ ካብ'ቲ ጠቐላላ ስራሕ ማዕዘን መስኮትን ተገጢሙ፣ ቆርቆሮ ተኸዲኑ /ተሃዲሙ/ ናይ ምድርቤት ስራሕቲ ምስተፈፀመ እዩ።
- 45.2 እዋን መወደኢ ኮንስትራክሽን ብኣንፃር ዝቐርብ ነሮጀክት ዲዛይን ዘውሰን ኸይኑ ስካብ ክለተ ዓመት ዝውሃብ ግዘ ቦቲ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ዝፈቐድ ኮይኑ ልዕሊ ክልተ ዓመት ዝውሃብ ግዘ ግን ናብ ቤት ፅሕፈት ሓላፊ ቐረቡ እንትፀድቅ ጥራይ ይኸውን።
- 45.3 ዝውሃብ ናይ ኮንስትራክሽን መወደኢ እዋን ካብ ዝውሃብ እዋን እፎይታ ክበልፅ የብሉን

46 ህንፃታት ደረጃ ብደረጃ ክፍፀም ብዛዕባ ምፍቓድ

- 46.1 ዝተዓደሉ ቦታታት ብናይቲ ከተማ ፕላን መሰረት ነቲ ቦታ ዝጠልቦ ረቋሓታት ዘማልኡ ህንፃታት ብግድን ክማልኡ ከምዘሎዎም ተኣሚንሎም ዝተቐመጡ መዐቕንታት ኣብ ዝተውሃቦም መፈፀሚ እዋን

ገደብ ኮንስትራክሽን ክፍፅሙ ይግበር። ይኸውን እምበር አፍቲ ዝተውሃቦም ቦታ ብስናይ ድልየቶም ካብቲ ኣብ ውዕሎም ዝተቐመጠ ክማላእ ዝግብኡ ዝንኣሰ መዐቕኒ /minimum standard/ ስፍሓት ይኸውን ቐመት ንላዕሊ ንምህናዕ/ንምስራሕ ዝደልዩ ኣካላት ህንፅቶም ደረጃ ብደረጃ ምፍጻም ይኸእሉ እዮም። ኹይኑ ግን እቲ ናይ መጀመሪያ ህንፅት ደረጃ ካፍቲ መሪሕ ፕላን ዝእዘዞ ንውሓት ይኸውን ስፍሓት ህንፃ ዝነኣሰ ክኸውን የብሉን።

46.2 ኣብ ን. ቁ 46.1 ብዝተቐመጠ መሰረት ህንፅት ደረጃ ብደረጃ ንምህናዕ ስራሕ ፍቓድ ዝሓዘ ኣካል ንክትትልን ቁፅፅርን ኮንስትራክሽን ብዘመቐው መንገዲ ኣፍቲ ዝወሃቦ ስራሕ ፍቓድ ብግልፂ ክቅመጥ ኣሎዎ።

47 ከይዲ ቁፅፅር ኮንስትራክሽን

47.1 ከይዲ ክትትልን ቁፅፅርን ኮንስትራክሽን ባቲ ከይዲ ስራሕ ብዝተመደቡ ብቅዓት ህንፃ ተቐፃፀሪቲ ዝፍፀም ይኸውን።

47.2 ዝኾነ ዓይነት ህንፃ ካብቲ ዝወደቐ ህንፃ ዲዛይን፣ ኮንስትራክሽን ማተርያል፣ ንውሓት ህንፃን ወፃኢ ካፍቲ ከይዲ ስራሕ ሕጋዊ ፍቓድ እንተዘይኣውጂኡ ኮንስትራክሽን ከካይድ ኣይኸእልን ።

47.3 ስራሕ ፍቓድ ህንፃ ኮንስትራክሽን ሓዱሽ ዝስራሕ እንተኾይኑ ድማ ህንፃ ዲዛይን ንብቅዓት ህንፃ ተቐፃፃሪ ብA4 ወረቀት ክበፅሖ ይግበር።

47.4 ንክስርሑ ፍቓድ ክሕተተሎም ዝግባእ ህንፃታት ግን ድማ ብዘይፍቓድ እንተተሰሪሑ ታሓታቲ ብዘይሕጋዊ መንገዲ ዝስርሕ በዓል ዋና ኮይኑ ብኻልኣይ ብርኪ ድማ ህንፅት ንክቆፃፀር ስልጣን ዝተውሃቦ ኣካል ይኸውን።

47.5 በዚ ከይዲ ስራሕ ወይ ብዝወከሎ ኣካል ንክስተኻኸል ወይ ድማ ንክፈርስ ዝተኣዘዘ ናይ ህንፃ ኮንስትራክሽን ስራሕ ብትእዛዝ መሰረት እንተዘይተፈጸሙ እዙይ ንክፍፁም ሓላፍነት ብዝተዋሃቦ ሕጋዊ ኣካል ኣቢሉ እቲ ትእዛዝ ይፍፀም። ኣድላይ እንተኾይኑ ናይ ፖሊስ ሓይሊ ይጥቀም።

- 47.6 ዘይሕጋዊ ኮንስትራሽን ዘካየደ ሰብ እቲ ከይዲ ስራሕ ንመፍረሳይ ኣካል ዘወዕኦ ዝኾነ ዓይነት ወፃኢ ኪሳራን ናይ ምኽሓስ ግብእ ኣለዎ።
- 47.7 ካብ ?g! wÉኪ ቦታ ብምሓዝ ህንፀት ንዘካየደ ሰብ ብ'êJን dNBN msrT መልቀቂ ትእዛዝን ካሕሳን እነተየድለዩ ካብ ብቅዓት ህንፃ ተቆፃፃሪ m- Nq□- □}/#F BM|B ካብተ፤ ዝሓዞ ፣- ክለቅኛ ይግበር።ኣድላይ እንተኾይኑ ናይ ፖሊስ ሓይሊ ይጥቀም።

48 ስራሕን ሓላፍነትን መረጋገጺ ብቅዓት ህንፃ

- 48.1 ዝተሰርሑ ወይ ድማ ኣብ ስራሕ ዝርከቡ ስራሕቲ ኮንስትራክሽን ካብ ዝምልከቶ ፍቓድ ዘለዎም ምዃኑ ወይ ድማ ስራሕ ፍቓድ ዘየድልዩም ምኻኑ ምርግጋዕ
- 48.2 ዝኾነ ህንፃ ብዚ ኸይዲ ስራሕ ካብ ዝተወሰነሉ ግልጋሎት ወፃኢ ንኸይስራሕ ምቁፅፃር
- 48.3 ነቲ ኮንስትራክሽን ስራሕ ዘገልግሉ ኣቐሑት ክእከቡ ከለው ኣብቲ ከባቢ ንዝርከቡ ገዛውቲ፣ መንገዲታት፣ ከምኡ እውን ንናይቲ ከባቢ ነባራይ መሰል ምንቅስቃስ፣ ጥዕና ደሕንነትን ብዝፃረር መንገዲ /ኩነታት/ ንኸይኸውን ምቁፅፃር
- 48.4 ኣቐሑት ስራሕ ህንፃ ብጊዚያዊነት ዝቕመጠሉ ቦታ ይውስን። ናይቲ ህንፃ ስራሕ ብፀገም ምኽንያት ወይ ድማ ተወዲኡ ጠጠው ክብል ከሎ ንናይቲ ከባቢ ፅባቕን /መልክዕን/ ከምኡ እውን ንናይ ነባራይ ጥዕናን ደሕንነትን ብዘይፃረር መንገዲ ንኸልዓል ንበዓል ንብረት የፍልጥ።
- 48.5 እቲ ህንፃ ተሰሪሑ ምስተወደእ ናይቲ ህንፃ ስራሕ ኣፈፃፀማ ቦቲ መጀመሪያ መመልከቲ ከቐርብ ከሎ ዝተፈቐደ መሰረት ምስርሑ ምርግጋዕ
- 48.6 ብመሰረት መፈፀሚ ጊዜን ዲዛይን ኮንስትራክሽንን ዘይኸዱ ህንፀታት መጠንቀቅታ ይፅሕፈሎም።
- 48.7 ቐፅፅርን ክትትልን ዝግበረሎም ነጥቢታት ህንፃ ቦቲ ኣብ ውዕሊ ዝተገለፀ ናይ ጊዜ ሰሌዳ ኮንስትራክሽን ምጅማሩን ኣብ ዝድለ ብርኪ ኮንስትራክሽን ምብፅሑን፣ ቦቲ ዝተፈቀደሉ ህንፃ ዲዛይን ፣ ኣብ ዲዛይን

ዝተገለፀ ማተርያል ኮንስትራክሽን ፣ እቲ ዝተፈቀደሉ ንውሓት ህንፃን ኣብቲ ዝተፈቀደሉ ቦታ ይሰርሕ ምህላውን ብሙሉእነት ንምርግጋፅ ዘኸለል ናይ ቁፅፅር ጊዜ ሰሌዳ ተኸቲልኻ ብምፍፃም ኣብ መወዳእታ ጠቅላላ ናይቲ ህንፃ ዲዛይን ፅሬትን ወፃኢን ዝሓዘ ፀብፃብ ይቐርብ።

48.8 ወርሓዊ ፀብፃብ ከይዲ ኸትትልን ቁፅፅርን ህንፃታት ብቅጥዒ መሰረት ተመሊኡ ኣብ ቐዳማይ ብርኪ ከተማ ናብ ጣቢያ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ህንፃቶም ናይ ዝተዛዘመ ድማ ናብ ማእኸል ሓበሬታ መሬትን፣ ኣብ ካልኣት ከተማታት ድማ ናብ ኣውራ ከይዲ ስራሕ ማእኸል ሓበሬታ መሬትን ብቅደም ስዓብ ክበፅሕ ኣለዎ።ብብእዎኑ ፀብፃብ ብዘይምቕራብ መስተኻኸል ስጉምቲ እንተዘይተወሰዱ ተሓታቲ ይኸውን።

48.9 ብዝተገብረሉ ክትትል ብኣግባቡ ዝተዛዘመ ህንፃት መረጋገዒ ብቕዓት ሰርቲፊኬት ብቅጥዒ መሊኡ ንሰብ ዋና ይህብ።

48.10 ሕጊ ህንፃ ኮንስትራክሽን ክጠሓስ ከሎ እቲ ናይ ህንፃ በዓል ዋና ንኸስተኻኸል ወይ ድማ ንኸፍርስ ከምኡ'ውን እዚ ትእዛዝ'ዚ ክሳብ ዝፍፀም ስራሕ ጠጠው ንኸብል ብቅጥዒ ብፅሑፍ ትእዛዝ ይህብ።

48.11 ብዘይ ፍቓድ ካብ መሰረታዊ ዝፀደቐ ህንፃ ዲዛይን፣ ኮንስትራክሽን ማተርያልን መሰርሒ ቦታን ወፃኢ ኮንስትራክሽን ከካይዱ ዝተረኸቡ ህንፃታት ጠጠው ክብሉ ምስተገበረ ኣብ ውሽጢ 1 መዓልቲ ብቅጥዒ ብምምላእ ኣብ ቐዳማይ ብርኪ ከተማ ናብ ጣቢያ ኣብ ካልኣት ደረጃታት ከተማ ድማ ናብ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ሪፖርት ይገብር።

48.12 ካብ ናይ ከይዲ ስራሕ ፍቓድ ከይረኸቡ ዝተኹዓቱ ማይ ጉድጓድ፣ ሽንት ቤታት፣ ማይ መዋህለሊ ገንኢታት ዝተተኸሉ ታፔላታት፣ ናይ ንግዲ መለለዪ ፅሑፋትን፣ ከምኡ'ውን ካልኣት ብተቆፃፃሪን ተኸታተሊን ኮንስትራክሽን ምስቶም ዝተጠቀሱ ክምደቡ ይኸለሉ እዮም ኢሉ ዝኣምነሎም ኮንስትራክሽናት ኣብ ውሽጢ 3 መዓልቲ ክፈርስ ክስተኻኸል መምርሒ ብፅሑፍ ይህብ በቲ ዕለት ድማ ብቅጥዒ መሊኡ

እቲ ኩነታት ናብ መተሓባበሪ ስራሕ / አላይ ዋኒን ዓማዊል ሪፖርት ይገባር።

48.13 ብዝኣተውዎ ውዕሊ መሰረት እዋን ኮንስትራክሽን ዘሕለፉ ፡-

48.13.1 ናይ መሰረቲ እዋን ዝሓለፎም

48.13.1.1 ክሳብ 6^ተ አዋርሕ ንዘሕለፉ ካብ ጠቕላላ ናይ ሊዝ ዋጋ 0.1% ተቐጺዖም ኮንስትራክሽን ክቕፅሉ ይግበር

48.13.1.2 ክሳብ 9^ተ አዋርሕ ንዘሕለፉ ካብ ጠቕላላ ናይ ሊዝ ዋጋ 0.5% ተቐጺዖም ኮንስትራክሽን ክቕፅሉ ይግበር

48.13.1.3 ካብ 9^ተ አዋርሕ ንላዕሊ ንዘሕለፉ ካብ ጠቕላላ ሊዝ ዋጋ 1% ተቐጺዖም ውዕሊ ፈሪሱን ዝተውሃቦም ቦታ ተሓዲጎምን ቕፅዓት ተነክዩ አቐዲሞም ዝኸፈልዎ ሊዝ ዋጋ ይምልሰሎም

48.13.1.4 ኣብ ንቁ 48.13.1.1' 48.13.1.2 ንዝተጠቐሱ ዝውሃብ ናይ ስራሕ ፍቓድ ካብ ናይ መጀመሪያ ዝተአሰረ ናይ ጠቕላላ ኮንስትራክሽን መጠናቐቂ እዋን ዝሓልፍ ክኸውን የብሉን

48.13.2 ኮንስትራክሽን ጀሚሮም ጠቕላላ ናይ ኮንስትራክሽን መጠናቐቂ እዋን ዘሕለፉ

48.13.2.1 ጠቕላላ ናይ ኮንስትራክሽን መጠናቐቂ ካብ 6-12 ወርሒ ንዘሕለፉ ካብ ጠቕላላ ሊዝ ዋጋ 0.5% ተቐጺዖምን ንሽዱሽተ ወርሒ ስራሕ ፍቓድ እናተውሃቦም ኮንስትራክሽን ክቕፅሉ ይግበር

48.13.2.2 ብመወድኢ ዘበን ውዕሊ ዘይወድኡን ካብ 1-2 ዓመት ንዘሕለፉ ካብ ጠቕላላ ዋጋ ሊዝ 1% (ሓደ ሚእታዊ)

ብመልክዕ መቐጻዕቲ ከፊሎም ንሽዱሽተ ወርሒ ሰራሕ ፍቓድ እናተውሃቦም ኮንስትራክሽን ክቐጥሉ ይግብር ።

48.13.2.3 ብመወድኡ ዘበን ውዕሊ ዘይወድኡን ካብ 2-3 ዓመት ንዘሓለፉ ካብ ጠቐላላ ዋጋ ሊዝ 2%(ክልተ ሚእታዊ) መቐጻዕቲ ከፊሎም ንሽዱሽተ ወርሒ ሰራሕ ፍቓድ እናተውሃቦም ኮንስትራክሽን ክቐጥሉ ይግብር ።

48.13.2.4 ብመሰረት ንኡስ ተ.ቐ 48.13.2.1፣ 48.13.2.2 48.13.2.3 ዝተውሃቦም ዕድል ዘይተጠቐሙ ግን እዚ ዝሰዕብ ተፈጻሚ ይኸውን።

48.13.2.4.1 ኣትዮምዎ ዝነበሩ ውዕሊ ተሰሪዙ ከም ኣዱሽ ቡቲ ናይቲ ከባቢ እዋናዊ ዋጋ ክኸፍሉን ከም እንደገና ውዕሊ ክኣስሩን ዕድል ይውሃቦም። ናይዚ እዋን ከባቢያዊ ዋጋ ካብ እቲ መጀመርያ ዝወሰድሉ ዋጋ ዝነኣሰ እንተኮይኑ ናይቲ መጀመርያ ዝወሰድሉ ዋጋ 50% ናብ ዝነበረ ዋጋ ተወሲኹ ንዝቐረቦም ግዘ ከም እንደገና ውዕሊ ክኣስሩን ኣዱሽ ሰራሕ ፍቓድ ክወሃቦምን ምስተገበረ ብኸሎም ናይ መቐጻዕቲ ብርኪታት ንክሓልፉ ዕድል ይወሃቦም።

48.13.2.4.2 ብመሰረት ኣብ ን.ተ.ቐ 48.13.2.4.1 ዝተቐመጠ ተፈጻሚ እንድሕር ዘይኮይኑን ከምእደገና ኣዱሽ ውዕሊ ክኣትው ፍቓደኛታት ኣብ ዘይኮኑን 5% ካብ ጠቐላላ ሊዝ ዋጋ ተቐጺዮም ናይ ዝተጠቐመሉ ጊዜ ናይ ሊዝ ዋጋ ተቐኒሱን እቲ ቦታ ይምንጠሉ። ኣብ'ቲ ቦታ ህንፀት ኣዕሪፎሙሉ እንተነይሮም ግምት ተዋሂብዎም ብጨረታ ንኻሊእ ይሸየጥ። መሸጢ

**ዋጋ ትሕቲ ዋጋ ሊዝን ግምት ህንፀትን ክኸውን
አይፍቀድን።**

48.14 ኮንስትራክሽን ብእዋኑ ዝወደአ ኮይኑ ግን ካብ ዝተፈቐደ ዲዛይን ወፃኢ ዝሰርሖ ንፕላን ከተማ እስካብ ዘይተፃብኡ እዞም ስዒቦም ተዘርዘርዎ ዘለዉ መክሪዎታታት ክውሰዱ ይኸእሉ'ዮም ፡-

48.14.1 ምስቲ ዝፀደቐ ህንፃ ዲዛይን ተመሳሳልነት ዘለዎን ዝዓረፈሉ ስፍሓት ከምኡ'ውን ንውሓት ምስቲ ዝፀደቐ ሓደ ዓይነት ኮይኑ ዝተሰርሖ ናውቲ (construction material) ግን አፈላላይ ከምዘለዎ እንተተረጋገፁ ብር 200 (ክልተ ሚኢቲ ብር) ተቐጺዑ ዲዛይን ከምብሓዱኹ ይፀድቑ።

48.14.2 ካብ ዝፀደቐ ዲዛይን ስፍሓት ይኹን ቁመት ንታሕቲ ዝሰርሖ ተቀባልነት የብሉን። ይኹን እምበር ኦብ ስራሕቲ እንቨስተመንት ዘጋጥም መጠን ማሸናትን አቐዲሙ ክሕሰብ ዘይኸእል ኩነታት እንትጋጥም ሕቶ መቐረቢ ቴክኒካዊ መርተያታት ሒዞ ናብ ጨረታን ፕሮጀክትን ገምጋሚ ቐረቡ ምስተርእየ ብመተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ፀዲቑ ከመሓይሽ ይኸእል እዩ። ዝተኸፈለ መፅደቂ ዲዛይን ምምሕዶኹ አይግበርን ኸምእውን ተወሲዱ ዘሎ መሬትን ተማሓይሹ ዘሎ ዲዛይን ዓብይ አፈላላይ እንተሃልይዎ /መሬት ብምብላፅ/ተቐረፁ ናብ ካሊእ ግልጋሎት ዝውዕለሉ ኩነታት ብቲ ከይዲ ስራሕ ይውሰን።

48.14.3 ካብ ዝፀደቐ ፕላን (ህንፃ ዲዛይን) ስፍሓት ወይ ቁመት ንላዕሊ ዝተሰርሖ ካብቲ ዝተሰርሖን አቐዲሙ ዝፀደቐ ዲዛይንን ዝህሉ ግምት አፈላላይ ክልተ ሚእታዊ (2%) ተቐጺዑ ዲዛይን ከምብሓዱኹ ይፀድቑ። ልዕሊ'ቲ ዝፀደቐ ዲዛይን ዝተወሰኸ ቁመት ብመንፅር ትንታኑ መዋቕር (Structure) ፀገም ከምዘየስዕብ ብሕጋዊ አማካሪ ዝተረጋገፀ ንምኻኑ በዓልዋና ናይ ፅሑፍ መረዳእታ ክቕርብ ይግበር።

48.14.4 ብአማካሪ ብዝቐረበ ሪፖርት እቲ ህንፃ ፀገም ዘስዕብ ምኻኑ እንተተረጋገፁ ኣብ ዝቐረበሉ ኣብ ኣደ መዓልቲ ውሽጢ መፍረሲ ትእዛዝ ብቅጥዒ ተመሊኡ እቲ ህንፃ ከም ዘይሕጋዊ ኮንስትራክሽን ተቆጻፍ ንበዓል ዋና ኣብ ውሽጢ 10 መዓልቲ ከፍርስ ብፅሑፍ ትእዛዝ ይወገቦ።

48.14.5 ብመሰረት 48.14.4 ተዘይኣፍሪሱ እቲ ከይዲ ስራሕ ነዚ ዘፍርስ ኣይሊ ብምድላው ከፍርሶን ናይ መፍረሲ ወፃኢታት በዓል ዋና ክኸፍሎ ይግበር።

48.14.6 ን.ተ.ቐ 48.14.5 ተግባራዊ ምስኮነ እቲ ህንፃ ብሙሉኡ እንተፈሪሱ ኣብ ኮንስትራክሽን መፈፀሚ ጊዜ ሰሌዳ ብዝህልዎ ጊዜ ተዋሂቦዎ በቲ ዝተፈቀደሉ ዲዛይንን ማተርያልን ኮንስትራክሽን ክቅፅል ንኣደ ኣዋን ጥራሕ ሙሉእ ናይ ኮንስትራክሽን ስራሕ ፍቓድ ይወገቦ። እዋን ኮንስትራክሽን ዝኣለፎ እንተኾይኑ ድማ ብመሰረት ንኡስ ቐፅሪ 48.13.2 ተፈፃሚ ይኸውን።

ክፍሊ ኣሙሽተ
ዝተፈላለዩ መተባብሂታት

50. ኣፈሻዊ

50.1 ብዝተፈላለዩ ኣገባባት ሊዝ ቦታ ዝወሰዱ መልማዕቲ ንምትብባዕን ኣብ ዕዳጋ ዝህልዎም ተወዳዳሪይነቶም ንምሕጋዝ ምእንታን ክጥዕም ነዞምዝስዕቡ እዋን እፎይታ ተጌሩሎም ኣሎ፡-

51. ዓይነታት ግልጋሎትን እርዳታ እዋንን

ተ.ቁ	ዓይነት ግልጋሎት	እዋን እርዳታ (grace period)
1.	<u>መንበሪ</u> ሐደ ደብሪ (G+ ¹) ልዕሊኡን	2 ዓመት
2.	<u>ሪል ስቴት</u> ሀ. ካብ 10-25 ገዛውቲ (housing unit) ንዝሰርሕ ለ. ካብ 26-40 ገዛውቲ (housing unit) ንዝሰርሕ ሐ.ካብ 41 ገዛውቲ ንላዕሊ (housing unit) ንዝሰርሕ	3 ዓመት 4 ዓመት 5 ዓመት
3.	<u>ን(ትካላት ንግዲ/commercial building)ብመልክፅ ኮንዶሚኒየም /ሓባር ህንፃ/መንበሪ አባይቲ</u> ሀ. ካብ ብር 1,000,000 - ብር 3,000,000 ሚሊዮን ብር ካፒታል ንዝዋፍር ለ. ካብ ብር 3,000,001 - ብር 7,000,000 ካፒታል ንዝዋፍር ሐ. ካብ ብር 7,000,001 - ብር 10,000,000 ካፒታል ንዝዋፍር መ. ልዕሊ ብር 10,000,000 ካፒታል ንዝዋፍር	2 ዓመት 3 ዓመት 4 ዓመት 5 ዓመት
4.	<u>ኢንዱስትሪ/manufacturing industry/</u> ሀ. ካብ ብር 1,000,000 - ብር 3,000,000 ንዝዋፍር ለ. ካብ ብር 3,000,001- ብር 7,000,000 ካፒታል ንዝውድእ ሐ. ካብ ብር 7000,001- ብር 10,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	3 ዓመት 4 ዓመት 5 ዓመት

	መ. ካብ ብር 10,000,001- ብር 12,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	6 ዓመት
	ሰ. ልዕሊ ብር 12,000,001 ካፒታል ንዝውድእ	7 ዓመት
5	ትምህርቲ ሳይንስን ቴክኖሎጂን ባህሊ ጥዕና ስፖርት	
	ሀ. ካብ ብር 1,000,000 – 3,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	3 ዓመት
	ለ. ካብ 3,000,001-7,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	4 ዓመት
	ሐ. ካብ ብር 7,000,001 -10,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	5 ዓመት
	መ. ካብ ብር 10,000,001-15,000,000 ካፒታል ንዝውድእ	6 ዓመት
	ሠ. ልዕሊ ብር 15,000,001 ካፒታል ንዝውድእ	7 ዓመት
6	ሕርሻ ከተማ	
	ሀ. ልዕሊ 150,000 ካፒታል ንዝውፍር	2 ዓመት

ክፍሊ- ሽድሽተ

መሰል ምትሕልላፍ ትሕዝቶን ግልጋሎት ምሃብ መረዳእታን

52. ሓፊሻዊ

52.1 ብሊዝ ጨረታ ወይድማ ብቱሙን ዋጋ ዝተወሰደ ቦታ ኮንስትራክሽን ዘይዓረፎ ይኹን ዝዓረፎ ምስ ሙሉእ መሰልን ግቡእን ናብ ወራሲ፣ ዓዳጊ፣ ውህብቶ ተቐባሊ ክሓልፍ ይካኣል እዩ። እዚ ክግበር እንከሎ እውን እቲ ውዕሊ ተቐባሊ ኣብ ክሊ እቲ ቀዳማይ በዓል ትሕዝቶ ዝኣተዎ ናይ ኮንስትራክሽን መጀመሪ እዋን ይኹን መወድኢ እዋን ከምእውን ካልኣት ግቡኣትን መሰልን ናብቲ ዝተዛወረሉ ሰብ ይሓልፍ።

53.ናብ ሳልሳይ ወገን ክመሓላለፉ ዝኽእሉ ትሕዝቶታት

- 53.1 ብጨረታን ትሙን ዋጋን ዝተትሓዙ ትሕዝቶታት
- 53.2 ብፍሉጥ ድጎማ ዝተታሓዙን ብዕፃን ማሕበርን ንመንበሪ ዝተውሃቡ ትሕዝቶታትን ካብ ውርሲን ናይ ባንኪ ምሕራጅን ወፃኢ ሽም ምዝዋር ዝከኣል ህንፃቱ ሙልእ ብሙልእ ምስተዛዘመ ጥራሕ ይኸውን። ኮይኑ ግን ስራሕቲ ሰረትን መእከቢ ርስሓት ፈሳሲን ምስተወደእ ናብ ሳልሳይ ወገን ናይ ምትሕልላፍ ሕቶ እንተቐረቡ ካብ ሽም ምዝዋር ዝተፈፀመሉ ጊዜ ጀሚሩ ናይ ሊዝ ዋጋ ናብ ናይቲ ካባቢ እዋናዊ ዋጋ ሊዝ ብምቕያር ዝፍፀም ይኸውን።
- 53.3 ንሪልስቴት ዝተወሰደ ቦታ ጠቕላላ ናይቲ ሪልስቴት ትሕዝቶ ተዘይኮይኑ ናይ ሕድሕድ ገዛ ሽም ምዝዋር ዝከኣል ህንፃቱ ሙልእ ብሙልእ ምስተዛዘመ ጥራሕ ይኸውን።
- 53.4 መቐልካ ምትሕልላፍ ዝከኣል እዞም ስዒቦም ተዘርዘሮም ዘለዉ ረቓሒታት ዘማልእ እንትኸውን ጥራሕ'ዩ ።
 - 53.4.1 ዝተመቐለ ቦታ ንመንበሪ ንሓዲኡ በዓል መሰል እንተነኣሰ ካብ 100 ሜትር ካሬ ዘይነኣሰ ስፍሓት ቦታ ኮይኑ መውፅእን መእተውን ዘለዎን ድሕሪ ምቅል ቅድሚቱ ልዕሊ 5 ሜትር ክኸውን ይግባእ።
 - 53.4.2 ናይ ንግዲን ካለኦት ዓይነት ግልጋሎታት ድማ ንዝውዓለሉን ዝተሓሰበሉን ዓይነት ግልጋሎት ኣብቲ ከተማ ብዝህሉ ስታንዳርድን ፕላን እቲ ከተማን መሰረት ይኸውን።
 - 53.4.3 ሳዕቤን ፅሬትን ተፋሰስን ዘይብሉ ሙኻኑ ዝተረጋገፀ።
 - 53.4.4 ክምቀል ዘይኽእል ናይ ሓባር መጥቀሚታት ዘይብሉ ዝብል ኾይኑ ንናይ ሓባር ዋንነት ዘሎውም ህንፃ ግን ብናይ ሓባር ህንፃ ዋንነት ኣዋጅ ይተኣናገዱ።

54.ናብ ሳልሳይ ወገን ክመሓላለፉ ዘይፍቐደሎም ትሕዝቶታት

- 54.1 ብዘይ ክፍሊት ዝተውሃቡ ትሕዝቶታት
- 54.2 ብግዚያውነት ዝተዓደሉ ቦታታት

54.3 ኣብዚ ቐፅሪ ንኡስ ቐፅሪታት 54.1ን 54.2 ዝተጠቐሱ ሕሉዎት ኮይኖም ብምኸንያት ሞት ዝህሉ ሕቶ ውርሲ ተቐባልነት ኣለዎ:: ብውርሲ ዝመሓላለፍ ትሕዝቶ መውረሲ ሒዝዎም ዝነበሩ መሰላትን ጉቡኣትን ከምዘለዉ ይቕፅሉ::

55. ኣገባብ ምትሕልላፍን ምሃብ መረዳእታን

55.1 ምትሕልላፍ መሰል ተጠቃምነት ኣብ መሬት ዝበሃል ኣብ ልዕሊ ሕጋዊ ቦታ ዘሎ ገዛን መሬትን ብትእዛዝ ቤት ፍርዲ ፣ ብውርሲ ፣ ብመሸጣ ፣ ብውህብቶ ፣ ሙሉእ ብሙለእ ወይ ብኸፋል ንክመሓላለፍ ዝተወሰኑ ትሕዝቶታት እንትኾኑ ብባንኪን ኢንሹራንስን መትሓጃን ዝተትሓዙ'ውን ካብ ሓደ በዓል ትሕዝቶ ናብ ካሊእ ወገን እንትዛወር እዩ:: ምሃብ መረዳእታ ድማ ብትእዛዝ ቤት ፈርዲ ፣ ብውልቀ ሕቶ ተገልገልቲ ንናይ ዓርሶም ሕጋዊ ትሕዝቶ ኣመልኸቲ ዝደልይዎ መረዳእታ ምሃብ ማለት እዩ::አፈ.ፃፅማኡ በቲ ዝስዕብ መሰረት ይኸውን ::

56.ብኣላዪ ዋኒን (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ዝፃረዩን ዝፍፀሙን ስረሕቲ

- 56.1 ናብ ሳልሳይ ወገን ብዝኾነ ዓይነት መንገዲ ዝመሓላለፍ ትሕዝቶ ካብ ባንኪ ልቃሕ ውሕስና ዘይተትሓዘን ካብ ናይ ቤት ፍርዲ እግድን ነፃ ምኾኑ ምርግጋፅ
- 56.2 ተመቐሉ ዝመሓላለፍ እነተኾይኑ ኣብ ልዑል ጥቕሚ ዘይውዕል ቦታ ከይህልዎ ምርግጋፅ
- 56.3 ህንፀቱ ዘይተዛዘመ እንተኾይኑ ብርኪ ህንፀት ዝገልፅ መረዳእታ ካብ ብቕዓት ህንፃ መረጋገዲ ብምርካብ ብውዕሉ መሰረት ክበፅሖ ዝግባእ ደረጃ ኮንስትራክሽን ዝበፀሖ ምኻኑን ወይ ድማ መምርሒ ብዝፈቕዶ መሰረት ዝተቐፅፀ ምኻኑ ምርግጋፅ

56.4 በቲ ኣብ ስራሕ ዘሎ ከተማ ፕላን ምኽንያት ለውጢ ግልጋሎት መሬት ይኹን መንገዲ ክፈርስ ዝኸእል እንተኾይኑ ፤ ዝፈርስ ምኽኑ ክልቲኦም ወገናት ብዘለውዎ ይግለጹም ከምዝፈለጡ ኣብ ቅጥዒ ምስ ፈረሙ ዝውውር ክፍፀም ይግበር

57. ብፈፃሚ ውዕልን ዝውውር ዝፃረዩን ዝፍፀሙን

- 57.1 ዝውውር ፈፀሚ ብዓል ዋና ወይ ሕጋዊ ወኪል ምኽኑ ምርግጋፅ
- 57.2 ሕቶ መቐረቢ ብዓል ዋና ወይ ሕጋዊ ወኪል ምኽኑ ምርግጋፅ
- 57.3 ዝመፀ ሕቶ ብመንፅር ሕጊ ምትንታን
- 57.4 ብመሰረተ ሕጊ ዝውውር ፈፃሚ ዝተዛወረ መረዳእታ ሰነዳት ምርካብ
- 57.5 ንምትሕልላፍ ተጠቓምነት ትሕዞቶ መረዳእታ፣ ዘይንቀሳቀስ ንብረት መዛወሪ ብቅጥዒ ፣ ብናይ መዛወሪ ሽም ዝተመዝገበ ካርታን ህንፃ ዲዛይንን ኣብ ድሕሪቱ ካብናብ..... ተዛዊሩ ብምባል ማሕተም ክዓርፈሉ ተገይሩ፣ናይ ሽመ ንብረት መዛወሪ ካርታን እንተኾነ እዚኦም ድማ ናብ ዝተዛወረሉ ሳልሳይ ወገን ክመሓሓፉ ይግበር።
- 57.6 ክዛወር ዝተዳለወ ህንፃ ናይ ዲዛይን ሕግጋት ተኸቲሉ ዘይተሃነፀ እንተኾይኑ ሳልሳይ ወገን እዚ ተሰማሚዑ ብሽሙ ካርታ ምስተሰርሓሉ ናይ ዲዛይን ሕግጋት ዝተኸተለ ዲዛይን ከስርሕ ከምዘለዎ ውዕሊ ክፍርም ምግባር

58. ሽመ ንብረት ምዝዋር

58.1 ብሊዝ ዝተወሰደን ነባር ትሕዝቶን ካብ ቤት ፍርዲ፤ ባንኪ፤ መሸጣን ውህብቶን ብውዕልን ብዝመፅእ ትእዛዝን ናብ ሳልሳይ ወገን ክዛወር ዝግበር ትሕዝቶ ናብ ኣላዩ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ቀሪቡ ምትሕልላፍ ዝኸኣል ሙኽኑ ካብ ፋይል/ ኮምፒዩተር ዳታ ቤዝ ምስተረጋገፀ ናይ ትሕዝቶ መዛወሪ ክፍሊት

ናይቲ ዝዛወር ገዛ ግምት 5% ምስኸፈለ ኣብ ርስተ መዝገብ ብሽሙ ተመዝጊቡ፣ እቲ ቦታ ውዕሊ ተሃሊይዎ ውዕሊ ኣሓዲሱ ብሽሙ ዋነነት ካርታ ተሰሪሑ ይውሃቦ።

58.2 ግምት ህንፃ ዝውስድ ቦቲ ከይዲ ስራሕ ቐዲሙ ዝተታሓዘ መረዳኣታ ግምት ናይቲ ዝዛወር ህንፃ እንተሃልዩን ወይ ድማ ስርዓት ካደስተር ተዛዚሙ ኣብ ጥቅሚ ኣብ ዝወግለሉ ከተማታት ኣብ ዳታ ቤዝ GIS (ካዳስተር) ዝተፀነፀ ግምት ዋጋ ህንፃ ዝውስድ ኮይኑ ካብ 'ዚ ወፃኢ ኣፍቲ ከይዲ ስራሕ ዝተታሓዘ መረዳኣታ ግምት ህንፃ እንድሕር ዘየለ ግን ተወፃዓልቲ ማለት ገዛኣይን ሸያጥን ብዘቕርብዎ ዋጋ መጠን ይኸውን።

58.3 ኣብ ዳታ ቤዝ GIS (ካዳስተር) ዘተቐመጠ ናይቲ ህንፃ ዋጋ ወይ ድማ ቐዲሙ ቦቲ ከይዲ ስራሕ ዝፍልጥ ዋጋ ህንፃ ግምት እንተሃልዩ ኣብ እዋን ምሽያጥ ውዕሊ ዝውስድ እቲ ዝበለፀ ዋጋ ብምንፅፃር ይኸውን።

58.4 ብሊዝ ጨረታን ትሙን ዋጋ ዝተወሰደ ቦታ ምንም ዓይነት ህንፃት ዘይዓረፈሉ ወይ'ውን ኣብ ብርኪ ሰረት እንተለዩን ክመሓላለፍ ከሎ ካብ ጠቕላላ ዋጋ ሊዝ 5% መዛወሪ ክፍሊት ይፍፀም።

58.5 ዓዳግን ሸያጥን ወይ ውህብቶ ውሃብን ተቐባልን ካብቲ ናይታ ከተማ ናይ ከባቢ እዋናዊ ናይ ዕዳጋ ዋጋ ብዝተሓተ ውዕሊ ፈፂሞም እንተተረኺቦም ብምጭብርባር ገበን ብሕጊ ተሓተትቲ ይኹን።

58.6 ዝግበር ምትሕልላፍ ብምምቃል ዝፍፀም እንተኾይኑ ዓማዊል ሳይት ፕላን ኣስሪሑም ናብ ኣላዩ ዋኒን ዓማዊል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ክቕርቡ ይግበር ።

58.7 ብሊዝን ነባር ትሕዝቶታት ዝመሓደር ትሕዝቶ ብምኸንያት ፍትሕ ሓዳርን ውርሲ ተወለድቲ ሽም እንትዛውርን እንትምቀልን ብሕደሕድ ሽም ዝዛወረሉ ዓሚል ብር 250 (ክለተ ሚኢትን ሓምሳን ብር) ግልጋሎት ክፍሊት ጥራሕ ይፍፀም ። ብተወሳኺ ብሓደ ሹም ዝነበረ ናይ ስብ ሓድር ትሕዝቶ ብክልቲኦም ሽም ክኾኖሎም ንዝመልክቲ

ዓማኒል ብር 250 (ክለተ ሚኒትን ሓምሳን ብር) ግልጋሎት ክፈሊት ጥራት ይፍፀም።

59. ምሃብ መረዳኢታ

- 59.1 ቤት ፍርድ ዝሓቶ ይኹን ብውልቅ ዝሕተት መረዳኢታ ብፅሑፍ ናብ ኣላዩ ዋኒን ዓማኒል (ኣብዘይብሉ መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ) ምስቐረብ ካብ ፋይል ወይ ካዳስተር ተረጋጊፁ ርኢኻ ይወሃብ ።
- 59.2 ውዕሊ መሸጣን ውህብቶን ዝውውርን ህንፃ ኣብ ማንዋል ሊዝ ስታንዳርድ ቅጥዒ ብምጥቃም ይፍፀም ።
- 59.3 ሰብ ጉዳይ ሰብኣይን ሰበይቲን እንተይኸኖም ክለኢቲኦም ክቀርቡ ይግባእ።
- 59.4 ሰብኣይ ወይ ሰበይቲ ሰበይቲ/ሰብኣይ የብለይን ኢሎም ዝቐርቡ እንተይኸኖም ካብ ማሕበራዊ ቤት ፍርድ መረጋገዒ ክቐርቡ ኣለዎም።
- 59.5 ሰብ ጉዳይ እንተነኣሰ ንውህብቶ 4^ተ መሰካኸር ንመሸጣ 2^ተ መሰካኸር ክቐርቡ ይግባእ። መሰካኸርን ሰብ ጉዳይን ናይ ቀረባ ጊዜ ፎቶግራፍ ዝዓረፎ ዝተሓደሰ ካርድ መለለዩ መንነት ክህልዎም ይግባእ፤ መሰካኸር ኩሉም ዕድሚኦም ካብ 18 ንላዕሊ ክኾኑ ኣለዎም።
- 59.6 ብመሸጣ/ውህብቶ ትሕዝቶኡ ንሳልሳይ ወገን ከዛውር ዝደሊ ኣብ ማህደሩ ናይ ዋንነት መረዳኢታ ክህልዎ ይግባእ።
- 59.7 ሸያጣይ/ወሃባይ ብፍ/ሕ/ቐ 2205ን ስልጣን ተተዋሂብዎ ንብረቲ ምሻጥን ምልዋጥን ይኸእል። ይኹን እምብር ዋላ ኣብላዕሊ ዝተጠቀሰ ብፍ/ሕ/ቐ ዓንቀፃት ኣይጠቀሱ ሸያጣይ/ወሃባይ ክሸይጥ ክልውጥ ወይ ውህብቶ ክሕብ ብፅሑፍ እንድሕር ተቀሚጡ/እንድሕርተረጋጊፁ ተፈፃሚ ይኸውን

59.8 ተወካሊ ዝተውሃቦ ውክልና ንካልእ ሳልሳይ ወገን ብምትሕልላፍ ንምምሕድዳር ስልጣን ተተዋሂብዎ ንብረቱ ምሻጥ ኮነ ምልዋጥ ወይ ድማ ንካሊእ ሳልሳይ ወገን ምምሕልላፍ እዚ ስልጣን ብ2215 ፍታብሄር ሕጊ ምምሕላፍ ይኸእል። ብተወሳኺ ናብ ሳልሳይ ወገን ንምትሕልላፍ ዘኸእል ብፅሑፍ እንድሕር ተገሊፁ ዋላ ፍታብሄር ሕጊ ቁፅሪ ኣይጠቀስ ብዘይግድስ እቲ ውክልና ተቐባልነት ኣሎዎ

ክፍሊ- ሽውዓተ

መጠን ክፍሊት ግልጋሎት

60.መጠን ክፍሊት ግልጋሎት ቴክኒክ

- 60.1 ንሽንሸና፣ ንፕላን፣ ብናይ ደረት ሽኻል ፈሊኻ ንምርካብን ንዝኣምሰሉን ግልጋሎታት ብቲ ናይ'ቲ ቦታ ስፍሓት መጠንን ግምትን ብደንቢታት ፋይናንስን ታሪፍን ከተማታት መሰረት ዝኸፈል ይኸውን።
- 60.2 መጠን ክፍሊት መረዳእታታት ኣውራ ከይዲ ስራሕ ንዘውፅኦ ወፃኢታት ንምሽፋን ምእንታን ክኸእል ብቲ ከተማ ብባዕሉ ብብእዋኑ ብዘውፅእ ናይ ዋጋ ታሪፍ ዝውሰን ኮይኑ ንመበገሲ ዞም ዝሰዕቡ መረዳእታታት ከምዚ ዝሰዕቡ ክፍሊት ንክኸፈሎም ይገብር።
- 62.1 መመልከቲ ፎርም 3.00 /ሰለስተ ብር/
- 62.2 ናይ ህንፃ ስራሕ ንምክያድ ዝውሃብ ናይ ስራሕ ፍቓድ 70.00 / ሰብዓ ብር/
- 62.3 ናይ ሊዝ ትሕዝቶ መረጋገዒ ሰርተፊኬትን ድሕሪ ህንፃ ምዝገባ ዝውሃብ ብቐዓት መረጋገዒ ሰርተፊኬትን ንሕድሕድ 100.00 /ሓደ ሚኒ.ቲ ብር/
- 62.4 ናይ ውዕሊ ምዝገባ ፎርም 50.00 /ሓምሳ ብር/
- 62.5 ሰነድ ጨረታን ካልኦት ቅጥዕታትን ብዝምልከት ንሕድሕድ ሰነድ /ቅጥዒ/ ንምድላው እቲ ቤት ፅሕፈት ዘውፅኦ ወፃኢ መሰረት ዝውሰን ይኸውን።

ክፍለ -ሸሞንተ ጉባኤ ሰማዒ ጥርግን

62. ሓፈሻዊ

62.1 አብ ፌደራል መንግስቲ ኣዋጅን ደንቢ ሊዝ ክልልናን ብዝተቐመጠ መሰረት ምምሕዳር ከተማ መሬት ብዛዕባ ኣቀራርባን ኣውሳስናን ጥርግን ብዝምልከት ንኣፈፃፀምኡ ምእንታን ክምቹን ጥርግን ምትእንጋድ ምእንታን ክከኣልን ይግባኣኒ ዝሰምዕ ጉባኤ ሰማዒ ጥርግን ክጣየሽ ኣለዎ ስለዝብል ደረት ስልጣኑ ፤ ኣካይድኡን ስነ ስርዓቱን ዝምልከት ኣብቲ ደንቢ ዘሎ ኮይኑ ብዛዕባ ምጥያሹ ድማ ክምዘስዕብ ኮይኑ'ሎ::

63 ብዛዕባ ምጥያሽ ጉባኤ ሰማዒ ጥርግን

- 63.1 ካብ 5 ስካብ 7 ኣባላት ዘለውዎ ጉባኤ ሰማዒ ጥርግን ይስየም::
- 63.2 ብክንቲባ ዝተሰየመ ጉባኤ ሰማዒ ጥርግንን ኣባላቱን ክምኣካል ብቤት ምኽሪ ከተማ ክፀድቕ ይግበር::
- 63.3 ቤት ምኽሪ ከተማ ምስ ኣፅደቆ ሽም ዝርዝር ኣባላት ህዝቢ ንክፈልጦም ብምልክታ ምግባሩ::
- 63.4 ጥርግን ኣብ ዝሰምዑሉ እዋን ፍሉጥ ቤት ፅሕፈት ክህልዎምን መዓዝ መዓዝ ጉዳያት ክምዘሪኡን ክነፅሩ ይግባእ::

64 ተዋፅኦ ኣባላት ጉባኤ ሰማዒ ጥርግን

- 64.1 ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ፍትሒኣካቢ
- 64.2 ሓላፊ ቤት ፅሕፈት ልምዓት ከተማን ንግዲን ኢንዱስትሪንኣባል
- 64.3 መተሓባበሪ ከይዲ ስራሕ ምልማዕ መሬትን ምሃብ መረዳእታን ፀሓፊ ብዘይድምዒ
- 64.4 ካብ ሰለስተ ዘይውሕዱ ካብ ማሕበራትን ቤት ምኽሪ ከተማን ዝተወከሉ ኣባላት

ክፍለ -ትሽዓተ ዝተፈላለዩ ድንጋገታት

65. ተፈጻሚነት ዘይብሎም መምርሒታት

65.1 ኣብ ስራሕ ዝፀንሑ መምርሒታት ኣፈጻፀማ ደንቢ ሊዝ በዚ መምርሒ ተተኪእዎ'ለዉ.፡፡

66. □□□□ □□□□ □□□□□

66.1 እዚ መምርሒ ብቢሮ ልምዓት ከተማ፣ ንግድን ኢንዱስትሪን ክመሓየሽ ይኸእል'ዩ.፡፡

67. □□□□ □□□□□ □□□

67.1 እዚ መምርሒ'ዚ ካብ ዝፀደቐ ፅሁፍ ጀሚሩ ብስርዓት ሊዝ ኣብ ዝመሓደራ ከተማታት ትግራይ ተፈጻሚነቱ ዝፀንዐ'ዩ.፡፡

ልጋብ መተግበሪ ቅጣዓቅጥዒ

ልጋብ¹

አብነት

1. አብ "ሀ" ዝበሃል ከተማ ብርኪ 1 ንኡስ ብርኪ 2 ዝርከቡ ዝተፈላለዩ ቦታታት ንመንበሪ ክሸየጡ ተዳልዩም ኣለዉ። መበገሲ ዋጋ ብር 525 ንሜትር ካሬ እዩ። ውዕሊ ዘበን 99 ዓመት እዩ። ናብ ጨረታ ምስቐረብ አብ ዝሓለፉ ሰለስተ ኣዋርሕ ብማእኸላይ ኸምዝስዕብ ተሸይጡ።

ሀ. አብ ለካቲት 10 ቦታታት ተሸይጦም ድምር ዝተሸጠ ንዓሰርተ ተመቓሉ ዝተረኸበ ማእኸላይ ዋጋ ብር 550/ሜ.ካ ኾይኑ።

ለ. አብ መጋቢት 8 ቦታታት ተሸይጦም ድምር ዝተሸጠ ንሸሞንተ እንትምቀል ዝተረኸበ ማእኸላይ ዋጋ ብር 610/ሜ.ካ ኾይኑ።

ሐ. አብ ሚያዝያ 20 ቦታታት ተሸይጦም ድምር ዝተሸጠ ንዒስራ እንትምቀል ዝተረኸበ ማእኸላይ ዋጋ ብር 560/ሜ.ካ ኾይኑ።

2. ስለዚ ናይ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ማእኸላይ ዋጋ ብምውሳድ ማእኸላይ ዋጋ ምውፃእ (ማእኸላይ ዋጋ ወርሒ ለካቲት# መጋቢትን ሚያዝያን) ድማ ከምዝስዕብ ይኸውን።

$$\frac{550+610+560}{3} = \text{ብር } 573.33/\text{ሜ.ካ እዩ}$$

3

አብ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ናብ መሸጣ ቀሪቦም ዘይተሸጡ ቦታታት ኣለዉ። ንመሸጣ ካብ ዝቐረቡ ልዕሊ ርብዒ ኣይተሸጡን (ትሕቲ ርብዒ እንተኾይኑ ናብዚ ምፅብዓብ ኣየዋዕኸን)

○ በዚ መሰረት ናይ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ማእኸላይ ዝተሸጡሉ ዋጋ + መበገሲ ዋጋ እንትምቀል 72 ናይ ዝቐፅሉ ሰለስተ ኣዋርሕ መበገሲ ዋጋ ይኸውን።

እዚ ማለት $\frac{573.33 + 525}{2} = \text{ብር } 549.17$ መበገሲ እዩ

2

አብ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ናብ መሸጣ ዝቐረቡ ቦታታት ኩሎም እንተተሸይጦምከ ?

○ ናይ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ዝተሸጠ ማእኸላይ ዋጋ ንሰለስተ ብምምቃል ዝርከብ ማእኸላይ ውዕኢት መበገሲ ዋጋ ናይ ዝቐፅሉ ጨረታታት ይኸውን

እዚ ማለት $(550+610+560) = \text{ብር } 573.33$ እዩ

3

3. አብ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ማእኸላይ ዋጋ ንምውፃእ እንተዕግምከ?

አብነት

ሀ. አብ ወርሒ ለካቲት ዝተሸጠ ቦታ ሓደ ጥራሕ እዩ። አብ መጋቢትን ሚያዝያን ግን ልዕሊ ክልተ ስለተሸጡ ማእኸላይ ዋጋ ምውፃእ ይከኣል እዩ። ስለዚ ናብ ወርሒ ለካቲት ቀረባ ምስዝኾነት ወርሒ መጋቢት ብምምስሳል ንለካቲት ክንዲ መጋቢት ዝተሸጡሉ ዋጋ ብምፃብ ናይ ሰለስተኡ ኣዋርሕ ምፅብዓብ። ኣግባብ ኣፀባፀብ አብ አብነታት 1ን 2ን ብዝተገለፀ መሰረት ይኸውን።

ለ. አብ ማእኸል አብ ትርከብ ወርሒ መጋቢት ማእኸላይ ዋጋ ንምውፃእ ዘኸለል መሸጣ ኣይተኻየደን። ስለዚ ንቕድሚት ምስ ትርከብ ቀረበኣ ወርሒ ብምምስሳል ናይ ወርሒ ሚያዝያ ማእኸላይ ዋጋ ንመጋቢትውን ከገልግል ብምግባር ምዕብፃብ። ኣግባብ ኣፀባፅባ ኣብዚ ኣብነት ቁፅሪ 3 * ሀ ብዝሰፈረ መሰረት ይኸውን።

ሐ. አብ ሓንቲት ወርሒ ጥራሕ ማእኸላይ ዋጋ ንምውፃእ ዘኸለል መሸጣ እንተተኻይዱ ደማ እዚ በይኑ እኹል ክኸውን ኣይኸእልን። ምክንያቱ ማእኸላይ ዋጋ ዝርከብ ኩሎም ዝተሸጡ ቦታታት ደሚርካ ብብዝሒም መሰረት ብምምቃል ዝርከብ ብሙኻኑሞ ንመሸጣ ካብ ዝቐረቡ ብዙሓት ቦታታት ክልተ ጥራሕ ብምሻጦም ዕዳጋ ዋጋ ከርኢ ስለዘይኸእል እዩ። ስለዚ ካብ ዝቐረቡ ቦታታት ፍርቂን ልዕሊኡን እንተተሸይጦም ምስ መበገሲ ዋጋ ብምድማርን ንኸልተ ብምምቃልን ናይ ዝቕፅሉ ሰለስተ ኣዋርሕ መበገሲ ዋጋ ምውፃእ ይከኣል። ኣብዚ ጥንቃቄ ዘድልዩ ጉዳይ ፍርቂ ዝተሸጠ መሬት እንትበሃል ከሎ ብመጠንን ዓይነትን ብበዝሒ መሬት ምቕራብ እንትከኣል ከሎ እዩ።

መ. ካብ ሀ-ሐ ዝተዘርዘሩ ኣገባባት ተጠቓምካ ማእኸላይ ዋጋ ምውፃእ እንተዘይተኻኢሉን ዝተሸጠ መሬት እንተዘይሃልዩ ዝፀንሐ መበገሲ ዋጋ ንዝቕፅል ሰለስተ ወርሒውን የገልግል።

ሰ. አብ ሓደ እዋን ዝወፀ መበገሲ ዋጋ ለውጢ ከይተገብረሉ ንዓመታት እንተፀኒሑን ዓዳጊ እንተተሳኢኑን ብጭቡጥ ዕንዓት ብምብጋስ ካብ ኣብቲ ደንቢ ሰፊሩ ዘሎ መበገሲ ዋጋ እንተይወረደ ካብኔ ከተማ ናይ ባዕሉ መበገሲ ዋጋ ከቕምጥ ይኸእል እዩ።

ረ. አብ ላዕሊ ካብ ንኡስ ቁፅሪ 1 እስካብ 3 ብዝተዘርዘሩ ኣገባባት ዝተገብረ ምድላው ቤት ምክሪ ከተማ ስሩዕ ጉባኤ ኣብዘካይደሉ እዋን ትልሚ ከተማ ክፀድቕ ከሎ ሓቢሩ ክረኣን እኹል ምፍላጥን ክግበረሉ ኣለዎ።

□□□²

ኣብነት

ንሓንቲት ቦታ 5 ሰባት (በርሀ#ገብሩ#ተበርሀ#ጨርቆስ#ወልዳይ ዝበሃሉ) ናይ ጨረታ ሰነድ ዝህዞም ዋጋውን መሊኦም ናብ ቤት መዘጋጃ ኣብ ዝተነፀረ እዋን ብዘይ ምንም ጉድለት ኣታዊ ገይሮም ኣለዉ።# መበገሲ ጨረታ ብር 525'ዩ :: ዘበን ሊዝ 99 ዓመት'ዩ:: ዝነውሐ እዋን መኸፈሊ 90 ዓመት'ዩ:: ዝነኣሰ ቅድመ ክፍሊት 20 %'ዩ:: ተሪፉ ዘሎ ሰዓራይ ምፍላይ'ዩ:: ብመሰረት መምርሒ ኣባላት ጨረታ ኮሚቴ ሰዓራይ ንኸፈልዩ ናይ ኩሎም ኣብዝኸፈትሉ እዋን ከምዝስዕብ ተነቢቡ:-

ሽም ተጫራቲ	መግዝኢ ዋጋ (ብር/ሜ.ካ)	ቅድመ ክፍሊት (ብ%)	እዋን መኸፈሊ (ዓመት)
በርሀ	550	30	70
ገብሩ	530	80	50
ተበርሀ	528	50	40
ጨርቆስ	560	40	90
ወልዳይ	580	20	80

በዚ መሰረት ንመግዘኢ ዋጋ ብዝተወሃዐ ክብደት መሰረት ሕድ ሕድ ተጫራቲ ካብ 80 ሚኢታዊ ዝረኽብዎ ውፅኢት ከምዝስዕብ ይፅብዕብ ::

$$\text{መግዘኢ ዋጋ} = \frac{80 \times U_i}{U_m}$$

ማለት U_i = ሕድ ሕድ ዝቅረበ መግዘኢ ዋጋ

$$U_m = \text{ዝዓበዩ ዝቅረበ መግዘኢ ዋጋ}$$

$$\text{ንበርሀ} \gg \frac{80 \times 550}{580} = 75.86$$

$$\text{ንገብሩ} \gg \frac{80 \times 530}{580} = 73.10$$

$$\text{ንተበርሀ} \gg \frac{80 \times 528}{580} = 72.83$$

$$\text{ንጨርቆስ} \gg \frac{80 \times 560}{580} = 77.24$$

$$\text{ንወልዳይ} \gg \frac{80 \times 580}{580} = 80$$

ኸምእውን ንቅድመ ክፍሊት ብዝተወሃዐ ክብደት መሰረት ሕድ ሕድ ተጫራቲ ካብ 10 ሚኢታዊ ዝረኽብዎ ውፅኢት ከምዝስዕብ ይፅብዕብ ::

$$\text{ቅድመ ክፍሊት} = \frac{10 \times \Lambda_i}{\Lambda_m}$$

ማለት Λ_i = ሕድ ሕድ ዝቅረበ ቅድመ ክፍሊት

$$\Lambda_m = \text{ዝዓበዩ ዝቅረበ ቅድመ ክፍሊት}$$

$$\text{ንበርሀ} \gg \frac{10 \times 30}{80} = 3.75$$

$$\text{ንገብሩ} \gg \frac{10 \times 80}{80} = 10$$

$$\text{ንተበርሀ} \gg \frac{10 \times 50}{80} = 6.25$$

$$\text{ንጨርቆስ} \gg \frac{10 \times 40}{80} = 5$$

$$\text{ንወልዳይ} \gg \frac{10 \times 20}{80} = 2.5$$

ብተመሳሳሊ ንመኽፈሊ እዋን ብዝትወህቦ ክብደት መሰረት ሕድ ሕድ ተጫራቲ ካብ 10 ሚኒ.ታዊ ዝረኽብዎ ውፅኢት ክምዝስዕብ ይፅብዕብ ::

$$\text{መኽፈሊ እዋን} = \frac{10 \times \Delta m}{\Delta i}$$

Δi ማለት Δi = ሕድ ሕድ ዝቅረበ መኽፈሊ እዋን

Δm = ዝተሓተ ዝቅረበ መኽፈሊ እዋን

$$\text{ንበርህ} \gg \frac{10 \times 40}{70} = 5.71$$

$$\text{ንገብሩ} \gg \frac{10 \times 40}{50} = 8$$

$$\text{ንተበርህ} \gg \frac{10 \times 40}{40} = 10$$

$$\text{ንጨርቆስ} \gg \frac{10 \times 40}{90} = 4.44$$

$$\text{ንወልዳይ} \gg \frac{10 \times 40}{80} = 2$$

ስለዚ ንፁር ሰዓሪ ናይ ሰለስቲኡ ውፅኢት ካብ 100 ብምስላሕ ክምዝስዕብ ይፈለ:-

$$\text{በርህ} = 75.86 + 3.75 + 5.71 \gg \underline{85.32\%} \text{ (4ይ)}$$

$$\text{ገብሩ} = 73.10 + 10 + 8 \gg \underline{91.10\%} \text{ (1ይ)}$$

$$\text{ተበርህ} = 72.83 + 6.25 + 10 \gg \underline{89.08\%} \text{ (2ይ)}$$

$$\text{ጨርቆስ} = 77.24 + 5 + 4.4 \gg \underline{86.68\%} \text{ (3ይ)}$$

$$\text{ወልዳይ} = 80 + 2.5 + 2 \gg \underline{84.5\%} \text{ (5ይ)}$$

ንፁር ሰዓሪ ጨረታ = ገብሩ ይኸውን